

ՐԱՅԵՐԻՄԱ

THE RAHNUMA

Telephone: Ashland 1461

A WEEKLY PAPER

Annual Subscription \$5.00

Published by H. K. Krikorian, 194 Lexington Ave., New York, N. Y.

Entered as second-class matter August 15, 1924, at the Post Office at New York, N. Y. under the Act of March 3, 1879

Vol. VII, No. 35, September 19, 1925

Ճիւղ 7, Նօ. 35, Սեպտեմբեր 19, 1925

ՊԷՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

ՄՈՒՀԱՃԻՐԻԹՏԵՔԻ ՔԻԼԻՍԷԼԵՐ ՎԷ ՊԻՉ

Կէչէն հափթա պէնտիմիդոտ մուհաճէրէթ-տէ պուլունան Հայ Աւետ. քիլիսէլէրին Ամէրի-գան Պօրտոտան մէմուլարը նէ օլտուղունը իյ-գահ էյլէմիշ իտիք: Լաքին անտէն տահա մու-հիմմ սիւալ, մէղքիւր քիլիսէլէրէ գարշը պիղիմ քէնտիմիդին վազիֆէսի նէ՞ տիր, սիւալը տըր:

Պօրտ շիրքէթի տօղրուտան պիր մուալէ-նէթ էթմէյրէք անլէրի պրազըպ թիւրքլէրէ ինճիլի վազ էթմէյէ կիթսէ, լաքին էկէր պիղ քէնտիմիդ քէնտի քիլիսէլէրիմիդ տաիր վազի-ֆէմիդտէ գուսուրլու պուլունուր իսէք պիղիմ մէսուլիյէթիմիդ տահա պէօյիւք օլուր: Իմտի նէ՞ տիր վազիֆէմիդ:

Պու սիւալա պիր ճէվապ չու օլապիլիւր —

Հէր պիր Աւետ. ձէմաաթ վէ քիլիսէ պու-լունուղը տաիրէտէքի Փրօթէսթան քիլիսէլէ-րին պէլլի թէշքիւթը իլէ ուղաշըպ անլէր իլէ պիրլէշտինլէր վէ պու քեաֆի տիր: Շէօյլէքի Սիւրիատաքիլէր Երիցական Միշըն իլէ, Եու-նանիսթանտաքիլէր Բուժ ինճիլի Միութիւն ի-լէ վէ Ամէրիգատաքիլէր եէրինէ կէօրէ՝ Ժողո-վական, Երիցական եա Մեթօտիսթ քիլիսէլէր իլէ անլալըշա կէլիպ քէնտի իշլէրինի թէրթիպ էյլէսինլէր: «Ալաճա չայըր, պաշընը գայըր»։ Եանի Հէլփ Եուրսէլփ գաիտէսինէ կէօրէ իշլէյէ-լիմ:

Պու էփէյի գօլայ պիր եօլ տըր, լաքին էն զիյատէ խայրը եօ՞լ մը տըր: Ասլ վազիֆէմիդ պո՞ւ մը տըր: Զաննըմըճա էօյլէ տէյիլ տիր:

Պազըլարըն էֆքեարընճա պիր եօլ տա Մայր Եկեղեցի իլէ պիրլէշէրէք Քիլիսէ մէսէ-

լէսինի միլլէթճէ հալլ էյլէմէյէ չալըշմագ տըր: Պիղ քէնտիմիդ տաիր պազէն պէօյլէ տիւշիւնմիւշ իղ: Միլլէթիմիդ չու փէրաքէնթէ հալլիտէ միլլի հիսսիյաթընը պազի սազլամա-սը վէ տաղըլտըղը գալմլար արասընտա քէնտի ֆէրտի մէվճուտիյէթինի մուհաֆաղա էտէ-պիլմէսի իշիւն էն գուվէթլի րապըթա քիլիսէ վէ անտա տա Ազգային քիլիսէ օլապիլիւր: Եու-նանիսթանտաքիլէր Եունան սիթիզինլիյինի, Սիւրիատաքիլէր Սիւրիա սիթիզինլիյինի, Ա-մէրիգատաքիլէր Ամէրիգա սիթիզինլիյինի գա-պուլ էթմէլէ պէրապէր, տիւնեանըն հէր թա-րաֆընտա պուլունան Հայլար Հայաստանեայց Եկեղեցիյէ աղա օլտուղլարընը հիսս էտէրլէր վէ պու ալաղայը մուգատտէս վէ պազի սազ-լարլարսա ճիւլէսի տէ էրմէնլիյի հըֆօլ էտէ-պիլիլիլէր, Եանի միլլիյէթի սիյասի տէյիլ իլ-լա տինի պիր թէշքիւթ եափարազ միլլի հիս-սիյաթը վէ միլլի պիրլիյի պազի սազլայապի-լիլիլէր:

Վէ լաքին պունը նէ գատար թէֆթիշ վէ թամիդ էթտիք իսէ, չիմտիլիք պէօյլէ պիր իթ-թիհատըն իմքեանսըղ օլտուղունա պիղճէ գա-նաաթ հասըլ էյլէմիշ իղ տիր: Պունըն իյղահը-նը պաշգա պիր տէֆայա թէրք էտէրէք չիմտի-լիք Հայ Աւետ. քիլիսէլէր մազամընտա վազի-ֆէմիդին միւթալէասընա կէչէլիմ:

Սօն միլլի ֆէլաքէթիմիդտէն էվէլ քիլի-սէլէրիմիդին իտարէսի էփէյի մուալլէն պիր շէլը ալմըշ իտի: Միութիւն մէճիլսլէրի (Բիւ-թանիա, Մէրզիֆուն, Կիլիկիա, Խարիուլ) է-փէյի մուալլէն թէշքիւթ հէյէթինի ալմըլար վէ քիլիսէլէր միւթալէա տաիրէ ուսուլընտա քէնտի իշլէրինի թէրթիպ էթմէլէտէ վէ միւս-թազպէլ իշիւն կիւզէլ փրօկրամլար եափմազ-

տա խտրելէր: Գարշըլարընա ալտըզլարը զայն, Պօրտտան ասըմսըզ օլարագ քէնտի իշէրինի իւլէրի կէօթիւրմէք իտի: Հաթթա պիրիպիրինտէն ուզագ օլան պու Ֆարզլը Միութիւնլար ասըսընտա տա պիր պիրլիք վէ իթթիրատ եանի Միակերպութիւն մէյտանա կէթիրմէք տիւլիւնիւր իտի: Պիթթապի Պօրտուն տա էմէլի քիւսէլէրտէ պէօյլէսի պիր Ֆաալիյէթ կէօրմէք իտի:

Շիմտի իսէ տարմատաղըն օլտուզ, օլ Միութիւնլար վէ օլ փրօկրամլար սուլա տիւլտիւ: Լաքին պիւսպիւթիւն մահվ օլմատըզ: Կիլիկիալըլար՝ Արապլարըն եա Ամէրիգալըլարըն արասընտա օլսալար, Խարփութլուլար Սիւրիատա եա Պօսթօնտա պուլունսալար, Գայսէրէլիլէր Եունանիսթանտա եա Նիւ ինկլէնտտէ եալասալար, այնի իտէալ իլէ սէվզ օլունույօրլար, այնի մէպտէլէր իլէ իտարէ օլունույօրլար: Հայ Աւետարանականլար տիւնեանըն հանկի քէօշէսինէ չէքիւսէլէր գատիմ վաթանտաքի քիւսէ վէ ճէմաաթլարըն խայալ վէ խաթըրէլէրինի ունուտամայօրլար:

Լաքին պու տարմատաղըն հալտա՝ պունլար նէ՞ ճինս պիր իթթիհատ եա թէշքիւթ մէյտանա կէթիրէպիրլէր, վէ օ թէշքիւթ ամէլի վէ միւլէսիր օլմագ իւզրէ պիր իշ կէօրէպիրլի մի: Ասլ սիւալ պու տըր:

Ձաննըմզնա պունըն անախթարը պիննէֆս մուհաճիր Հայ Աւետարանական ճէմաաթլարըն էլինտէ տիր:

Մուգատտէրին աճայիպ պիր թէրթիպի իւլէ Հայ Աւետարանականլարտան էփէյի պիր միգտար Ամէրիգայա կէլմիշ վէ պուրատա էփէյի եէրլէրտէ թէրթօփ օլմուշ տըրլար վէ իգթիսատի հալլարը տա էփէյի իլէրիլէմէքտէ տիր: Նիւ Եօրգ, Ֆիլատէլֆիա, Թրօյ, Ուսթըր, Պօսթօն, Տիթրօյթ, Շիգակօ, Ֆրէզնօ, Փասատինա, Լօս Անկէլէս, պունլարտա Այնթապ, Մարաշ եա Գայսէրի գատար պէօյիւք տէյիլ իսէտէ էփէյի պէօյիւք վէ գուվէլթիլ քիւսէլէր վար տըր: Իսթանպօլ, Հալէպ, Պէյրութ վէ Շամ, Քէսապ կիպի մէրքէլէրտէ տալի էփէյի պէօյիւք ճէմաաթլարըմզ վար. անլէր իգթիսատի նօգթա ի նազարտան տէյիլ իսէ տէ, բուհանի ճիհէթտէ Ամէրիգապաքիլէրտէն կէրի գալմաղլար: Վազըա բուհանի միւրչիտէրիմիլին էփէյի պիր գըմընը գայ էթտիք իսէ տէ, տահա կէրիտէ սաղ գալանլար վէ եէնի եէթմէլէր տէ էքսիք տէյիլ տիր:

Իշթէ մուհաճէրէթտէ պուլունան Հայ Աւետ. քիւսէլէր մէսէլէսինի հալլ էթմէնին աւանաթարը չու տըր.— Ամերիգատա վէ տիկէր եէրլէրտէ պուլունան Հայ Աւետ. քիւսէլէր պիր Միութիւն թէշքիլ էտիպ, պէօյիւք քիւլիւք ճիւլէ Հայ Աւետ. քիւսէլէրի պիր թէշքիւթլէ իտարէ էթմէլի տիրլէր: Պու թէշքիւթլըն մէրքէլի Ամէրիգատա օլմալը վէ տիկէր մահալլարտէքիլէր տէ մէրքէլէնմէլի տիրլէր: Իսթանպօլ, Աթինա, Հալէպ, Պէյրութ, պէլքի Քէսապ, պիրէր մէրքէլ օլարագ, պիրէր տէ Գըպրըա վէ Մըսրտա մէրքէլ պուլունտուրարագ, Ամէրիգատա Շարգի վէ Ղարպի Միութիւնլար տախի արալարընտա պիր անլալըչա կէլէրէք պիւթիւն Հայ Աւետ. քիւսէլէր պիր պիրլիք թէշքիլ էտէպիրլէր: հաթթա Հայաստանտաքի Հայ Աւետ. քիւսէլէրլէ տէ թէմաստա պուլունապիրլէրլէր: Պէօյլէ պիր իթթիհատ պու փէրաքէնտէ քիւսէլէրէ պիր եէնի չէվզ վէ ճէսարէթ պախշ էտէճէք տիր: Պիրիպիրլէրինի ահվալընա վազըֆ օլաճագլար, պիրիպիրլէրիւնէ եարտըմ էտէճէքլէր վէ պիրիպիրլէրինի թէշքիլ էտէճէքլէր:

Պէօյլէճէ պու քիւսէլէր պաշգա պիր Պօրտա մէրպութ օլմայարագ քէնտի մէվճուտիյէթլէրինին մէսուլիյէթինի քէնտի իւզէրլէրիւնէ ալաճագլար վէ քէնտի իշէրինի քէնտի էլլէրիլէ կէօրէճէքլէր տիր:

Լաքին պէօյլէ պիր թէշքիւթ նա՞սըլ իճրայա գօնուլապիրլիր:

Պու խուսուտա պաշգա պիր տէֆատա:

Յ. Գ. Գ.

Հէր պիր թէճրիպէյէ զալիպ օլմագ լազըմ տըր: Հայաթտա մուվաֆֆագիյէթին շարթը պու տըր: Վէ ատէմ զալիպ օլապիլմէգտէն էվվէլ զալէպէնին միւլքին օլտըղընա ինանմագ կէրէք տիր:

Գօնչուլարընըն բուհլարընը գըլմէթսիզ սայան պիր քիմսէ քէնտի բուհլընը գըլմէթինի պիլմէյօր տէմէք տիր:

Մէսուլիյէթտէն Փիրար էյլէ վէ միւքեաֆաթ տա սէնտէն Փիրար էյլէր:

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

ՄԵԼԵՔԻԻԹԻԻՆ ԿԵԼՍԻՆ

Վեր. Զեսթեր Պ. Էմբրսըն (Տիքթոյթ)

Սր. Օգոստին սիւալ էթմիշ.— «Մէնի սէվ-տիյիմ գէման նէյի՞ սէվէրիմ»։ Վէ ճէվապ վէրմիշ.— «Մէլէքիւթիւն կէլսին»։ Սիւալ.— «Մէնի», քիմի՞ իմա էտիյօր։ Ճէվապ.— Օլ զաթը քի անըն գուվվէթիւյէ Մէլէքիւթ թէսիս օլունաճաղ տըր։ Սիւալ.— Բի՞մ տիր «Օլ Զաթ»։ Ճէվապ.— Ալլահըմըզ, քի անա վէ անըն մէլէքիւթիւնէ քէնտիմիդի վադֆ էտէր իզ։ Սիւալ.— Նէ՞ տիր, «Մէնին Մէլէքիւթիւն»։ Ճէվապ.— Միւթթէհիտ պիր գաւմմտա մուհապպէթին հիւքմ սիւրմէսի։

«Մէլէքիւթիւն կէլսին, իրատէթին սէմա-վաթտա օլտուղը կիպի եէր իւզէրինտէ իճրա օլունսուն», հէմ պիր տուա տըր, հէմ տէ պիր հարպ փրօկրամը տըր։ Պու տիւնեա մէլէքիւթիւնէ՛ Րապպըմըզ վէ իշլասքեարըմըզ Յիսուս Բրիստոսըն մէլէքիւթիւն օլտուն տէմէք տիր։ Ճիւմլէ գաւմլար Անըն ռուհու իլէ պիր իթթի-հատ թէշքիլ էթսինլէր տէմէք տիր։ Արթըզ գաիֆ գուվվէթիւտէն գօրգմասըն վէ գուվվէթիւ գաիֆի էգմէսին տէմէք տիր։ Արթըզ մուգ-թէտիր օլան աճիզ օլանա խըտմէթ էտէճէք վէ պէշէրիյէթին իֆթիխարը իմթիյազտա տէյիլ խըտմէթտէ օլաճաղ տըր։ Գօնչուլար արասըն-տա տիւլլօմաթըզ տէյիլ գարտաչըզ ռուհու ճարի օլաճաղ, վէ ատէմլէրին գուվվէթի մու-հարէպէյէ տէյիլ, անճաղ թապիաթ գուվվէթիւնին ինսանլարըն խայրընա թապի գըլմազ իշլին սարֆ օլունաճաղ տըր։

Մէլէքիւթին «Եէրտէ սէլամէթ, ատէմլէր-տէ հիւսն ի ըրզա», նաղմէսի պիր շիր օլմազլէ պէրապէր տիւնեանըն իզթիսատի վէ ամէլի փրօկրամը տըր։

Մատտի ալէմտէ արատըղըմըզ պուլուլոյ-րըզ. ռուհանի ալէմտէ էմէքլէրիմիզ պօշա՞ մը չըգաճաղ։ Պէօյիւք գարալարըն վէ օգիանոս-լարըն պիր ուճունտան օլ պիր ուճունա պիրի-պիրլէրիմիզ իլէ գօնուշապիլիյօրըզ, լաքին պի-րիպիրիմիզի սէվէ՞մէյէճէք մի իզ։ Րիզկեար-լարը վէ տալլալարը տիզկին ալթընա ալապի-լիյօրըզ տա, գալպլէրիմիզին հէվէսլէրինի գապթ ալթընա ալա՞մայաճաղ մըլըզ։ Իլլէթիւն ճըրմլարընտան եազայը գուրթարապի-լիյօրըզ, լաքին խօտալինլիք, ատաւլէթ վէ հա-

սէտ գէհրլէրինտէն իշլաս օլա՞մայաճաղ մը իզ։ Հաշա՞։ Եէրտէ սէլամէթ վէ ատէմլէր ա-րատընտա հիւսն ի ըրզա Ալլահըն միւրատը տըր։ Բրիստոսըն ինճիլի պու տըր։ Ֆազաթ անըն նէ գէման իճրա օլունաճաղը պիզէ, պիզ Բրիսթիյանլարա մուհապպէլ տիր։

Միւմին՝ Ալլահըն գէվալ պուլմազ իտարէ-սինէ վէ թէղայյիւր էթմէզ մազսէտինէ կիւ-վէնէրէք գէմինին էն գարանլըզ քէօշէլէրինէ Ալլահըն պու Մէլէքիւթիւնիւ կէօթիւրմէյէ սայ էտէր։ Տիւնեայա զալիպ օլաճաղ գուվվէթ ի-ման տըր։

Պունտան պաշղա պիր թարիզ եօզ տըր։ Շիւպհէ պիր էվ պինա էթմի՞շ մի, պիր գուլու գաղմը՞ մը։ Շիւպհէ տէրեալարը կէշմի՞շ մի, հաւալարտա ուշմո՞ւշ մը։ Շիւպհէ պէլտէլէր պուլմուշ եա միլլէթիւր Ֆէթհ էթմի՞շ մի տիր։ Շու ճիւմհիւրիյէթիմիզի շիւպհէ՞ մի թէշսիս էթմիշ, ճէմիյէթ ի Ագվամը շիւպհէ՞ մի թէշ-քիլ էթմիշ տիր։ Հէփ պու շէյլէրի իման եափ-մըշ տըր։

Զիֆթի թարլասընը գէր էտէր իքէն պիլիր քի մուվաֆֆադիյէթին անճաղ եիւզտէ պէշի քէնտի էլինտէ, 95 ի իսէ Ալլահըն ալէմինին գաիտէլէրինտէ տիր։ Իմտի օլ 95 է ինանըր վէ իշլէր վէ մուվաֆֆազ օլուր։

Պիզ տալի Մէլէքիւթ իշլին իշլէր իքէն ճիւզի վէ աճիզ օլան հիսսէմիզի իշլին իշլինէ գաթրպ, Ալլահըն զանի վէ տիւքէնմէզ մէնպա-ընա իման էտէլիմ վէ մուվաֆֆադիյէթէ էմին օլալըմ։

Պու Մէլէքիւթիւն թապիլէրի մազամընտա քիլիսէնին վազիֆէսի տիւնեանըն գալպինի Բրիստոսա Ֆէթհ էթմէք տիր։ Լաքին պու Ֆիւթիւհաթ միլլէթիւրին օրտուլարընըն Ֆիւ-թիւհաթը կիպի տէյիլ տիր։

Անլէր զասպ էթտիքլէրի սէրվէթլէ հարպ էտէրլէր։

Պիզ սարֆ էթտիյիմիզ խազինէմիզլէ հարպ էտէրիզ։

Անլէր ալտըզլարը հայաթլարլա գազանը-լար։

Պիզ վէրտիյիմիզ հայաթլարլա գազանը-րըզ։

Վազըա պու մուհարէպէտէ տիզլէրիմիզ տէլինէճէք, էլլէրիմիզ շիշէճէք, Ֆիքըրիմիզ իփրանաճաղ, գալպլէրիմիզ եօրուլաճաղ, քէ-սէլէրիմիզ պօշալաճաղ, լաքին պաշղա նէ՞ մէ-մուլ էտիյօրըզ։ Բրիստոսըն խաչընը թէազըպ

էտէճէք ասքէրլէր օլմաղա գարար վէրմիշ տէ-
յի^օ և մի իզ:

Քրիստոսըն արտընճա կիթմէյէ գարար
վէրէն քիմսէ, Անըն իրշատ էթտիյի եէրէ կի-
տէր վէ անըն թալէպ էթտիյի խըսմէթլէրի ի-
ֆա էտէր:

«Էօլիւմէտէք սատըգ օլ վէ սանա հայաթ
թաճընը վէրէճէյիմ»:»

ԱԼԼԱՀԸ ԿԵՕՐՄԷՔ

Ինսան ըուհը Ալլահընը արայօր. Անը կէօր-
մէք վէ Անա մալիք օլմաղ իսթէյօր, վէ անը
պուլմատըզճա ըահաթ էթմէզ:

Լաքին Ալլահը կէօրմէնին վէ Անա մալիք
օլմանըն եօլու նէ^օ տիր: Էֆէնտիմիզ Յիսուս
պու եօլու տա պիղէ էօյրէթմիշ տիր. «Նէ^օ միւ-
պարէք տիր գալպի փաք օլանլար զիրա անլէր
Ալլահը կէօրէճէլէր տիր»: Ատէմ հասրէթլէ
նիտա էտիպ տէյօր. «Պիղէ ֆէտէրի կէօսթէր
վէ պիղէ եէթէր»: Յիսուս ճէվապէն տէյօր.
«Փաք գալպ իլէ էթրաֆա պազըն վէ Ալլահը
կէօրէճէքսինիզ»:

Նէտէ^օ տիր քի հէր ատէմ Ալլահը կէօրէ-
մէյօր: Նիշէ տէֆա տիւնեանըն ալիմլէրի վէ
պէօյիւք թէսմիյէ էտիլէն գաթլար պիլէ Ալլա-
հը կէօրէմէյօրլար. վէ եա տա Ալլահը փէք ճա-
զիպէսիզ շէքլտէ կէօրիւպ էօյլէճէ տիկէրլէրէ
թարիֆ էտիյօրլար: Նէտէ^օ տիր քի չօգ տէֆա
տիւնեանըն ատի վէ ումմի սալըլան ատէմլէրի
Ալլահը կէօրէպիլիյօրլար: Աբիմէլէք Ալլահը
կէօրէմէյօր, Աբրահամ կէօրէպիլիյօր: Փաբա-
ւոն Անը անկլամայօր Մովսէս անկլայօր: Ա-
բաար անտէն պիխապէր տիր, Եղիա անըն հու-
զուրը իլէ մէմլու տըր: Սեդեկիա անը պիլմէ-
յօր, Երեմիա անտէն իլհամ գապուլ էտիյօր:
Նարուզոզնոստր անը տէրք էտէմէյօր, Դանիէլ
անըն իլէ միւլապաթտա տըր: Պիղատոս, Կա-
յիափա, Հերովդէս, Նիկոդէմոս, Գամաղիէլ
պիլէ անը օլտըղը կիպի պիլէմէյօրլար. Լաքին
պալըզը, կէօրիւքիւ Պետրոս, Յովհաննէս,
Փիլիպպոս, Թովմաս անը էյիճէ պիլիյօրլար:
Պօղոս, Սօղոս հալինտէ անը էյիճէ կէօրէմէյօր
լաքին Պօղոս օլտուզտան սօնրա անը էյի կէ-
օրիւյօր:

Իլք սէպէպ չու տըր քի Ալլահ գալպ իլէ
կէօրիւպ պիլիլ: Ատէմլէր Ալլահը մատտի ա-
լէթլէր վէ մատտի վասըթալար իլէ կէօրմէք

իսթէյօրլար: Պուհըն իշիւն կէօղլէրինի, գու-
լազլարընը, պէյնլէրինի, տուրպիլնլէրինի,
խուրտէպիլնլէրինի գուլլանըյօրլար: Պուհընըն
քեաֆֆէսի մատտի տիրլէր. մատտէ իսէ Ալլա-
հը կէօրէմէզ: Ալլահ ըուհ տըր վէ Օ ըուհանի
գուլվէթլէր իլէ կէօրիւպիլիլ: Մէգըբիւր
մատտի վասըթալար կիւզէլ իշ կէօրէպիլիլլէր,
էկէր ըուհանի գուլվէթլէրին էլինտէ գուլլա-
նըլա պիլիլլէր իսէ: Եալընըզճա իշէյէրէք,
Ալլահը կէօրէմէզլէր: Ինսանըն ճէսէտի, վէ
ճէսէտին ալէթլէրի օլ ըուհանի գըսմըն գաֆէ-
սի տիր: Գաֆէս կէօրէմէզ, իշիտէմէզ, թէրէն-
նիւմ էտէմէզ. անտէքի գուլ տըր քի պուհըլարը
եափար: Ալլահըն ինսան ճէսէտինէ գօտուղու
քէնտի սուրէթի, իշէրիքի ատէմ, գալպ, օլ
ըուհանի գուլվէթ տիր քի Ալլահ իլէ միւլա-
գաթտա օլապիլիլ վէ Ալլահը կէօրէպիլիլ:
Տին մութլագա միսթիգ պիր ալագա տըր: Ա-
տէմ^օ սուրէթինի թաշտըղը Ալլահը օլ տէրու-
նի գուլվէթ իլէ կէօրէպիլիլ վէ անլայապիլիլ:

Ատէմլէրին Ալլահը կէօրէմէմէլէրինին
պիր սէպէպի տէ գուլլանտըզլարը ալինէնին
քիրլի օլմասը տըր: Ալլահ գալպ իլէ, Լաքին
փա^օ գալպ իլէ կէօրիւպիլիլ: Եիւզիւնիւ
կէօրմէք իշիւն ալնէյէ իսթիյաճըն վար. Լա-
քին եիւզիւնիւ էյի կէօրմէք իշիւն ալնէ տէ թէ-
միզ օլմալը: Այինէ քիրլի օլուր իսէ եա սիմա
հիշ կէօրիւնմէզ, եա տա էօյլէ գապա, չիրքին
հալտէ կէօրիւնիւր քի ատէմ պիր տահա քէնտի
եիւզիւնիւ կէօրմէք իսթէմէզ: Ալլահը կէօրմէք
իշիւն տէ գալպ թէմիզ օլմալը տըր: Նէ չօգ
քիմսէլէր, հաթթա տիւնեանըն պէօյիւք տէնի-
լէն ատէմլէրի, Ալլահա պազըյօրլար, Լաքին
քէնտիլէրին պօղուգ գալպլէրի իլէ պազտըզլա-
րը իշիւն Օ ճէլիլ, միւլապէք Ալլահը ճազիպէ-
սիզ սուրէթլէրտէ կէօրիւպ էօյլէ տէ թարիֆ է-
տիյօրլար: Հաշալար օլտուհ, Ալլահըմըզ էօյլէ
չիրքին վէ ճազիպէսիզ պիրլի տէյիլ տիր: Գու-
սուր Ալլահտա տէյիլ, նափաք եիւրէքտէ տիր:
Հասէտ, Ղուրուր, էօվքէ, հըրս ը շան, թամա,
ախլազըզլըզ վէ էմսալի ֆէսատ իլէ ըուհու-
նըն ալինէսի քիրլէնմիշ օլան ատէմ, քիմ օլուր
իսէ օլտուհ: Ալլահը օլտուղը կիպի կէօրմէյէ
գատիր տէյիլ տիր:

Յիսուս Նիկոդէմոսա տէտի. «Հազիգաթէն
հազիգաթէն սանա տէրիմ քի, պիր քիմսէ եէ-
նիտէն տօղմայընճա Ալլահըն մէլէքիւթիւնիւ
կէօրէմէզ»: Պրազ Ալլահըն ըուհու գալպիլի,
տէրուհի ատէմինի քիրլէրինտէն թէմիզլէսին,

վէ գալալիւնի օլ զէման գուլլան վէ մութլաղա Ալլահը կէօրէճէքսին :

Պիր կիւն Մովսէս Ալլահը մատտի կէօղլէրի իլէ կէօրմէք իսթէտի, վէ Ալլահ անա տէտի . «Օ թալէպ եանլըշ տըր . օ եօլտա պէն կէօրիւնէմէմ» : Ալլահըն էլիւնի իշի օլան կիւնէշէ պաղամայան շու կէօղլէր, կիւնէշին սահիպինէ նա՞սըլ պաղապիւրի : Լաքին տիկէր պիր կիւն Ստեփաննոս թաշլար իլէ բէճմ էտիւր իքէն, տէրունի ատէմի իլէ Ալլահը կէօրտիւ վէ նիտա էտէրէք տէտի, «Ալլահըն ճէլալիւնի վէ Յիսուսը Ալլահըն սաղընտա տուրուր կէօրիւյօրում» :

Իմտի է՛յ Ալլահ ատէմլէրի, Ալլահ թարաֆընտա տուրմագտա սապիթ գալընը : Տիւնեա ատէմլէրի վէ ալիմլէրի «Ալլահ եօգ տըր, կէօրէմէյօրուղ» տէրլէր իսէ տօղրու տէյօրլար : Անլէր իշիւն Ալլահ եօգ, վէ կէօրիւնմէգ, Լաքին պիզիմ իշիւն Ալլահ վար :

Ա. Յ. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ

Ֆիլատէլֆիա

ՄՈՒԽԱՊԷՐԱԹ

ԵԱ ՊԷՆ ՀԱԼԱ ՏԵԼԻ ԻՄ... ԵԱ...

Ատէմին պիրի Հարպը Ումումիտէն էվվէլ տէլիլէնմիշ վէ քէնտինի Իւսկիւտարտաքի թիմարիանէյէ գօյմուշլար : Պիր գաշ սէնէ օրատա գալտըգտան սօնրա ազլը պաշընա կէլմիշ վէ էվիլնէ կիթմէք իւզրէ թիմարիանէտէն սալը վէրմիշլէր : Օ վազթ հարալըն սօն սէնէլէրի օլուպ՝ տըշարըտա օլան վագաալարտան վէ Ֆիլէթլէրին եիւքսէլլիյինտէն խապէրի օլմայարադ, եօլտա կիտէր իքէն պիր էքմէքճի տիւքեանընա ըսթ կէլմիշ, վէ 40 փարա ուզատըպ պիր էքմէք իսթէմիշ : Էքմէքճի ազղըն չէհրէ իլէ պաղըպ «Տէֆ օլ չունտան պիզիմ տէլի կիւտէճէք վագթըմըգ եօգ տըր», տէյինճէ, ատէմ քէնտի քէնտինտէն չիւպէլէնիպ եօլունա տէվամ էթմիշ : Պիրազ էօթէտէ իւզիմ կէօրիւպ պաղգալա չունտան օն փարալըգ իւզիմ վէր տէտիյինտէ, «Սէն ազլընը շաշըրմըշսըն, պուրառը թիմարիանէ տէյիլ» ճէվապ վէրմիշ : Զավալը պէլքի օն փարա ազ տըր տէյու 20 փարալըգ թէլիթ էթմիշ : Պագգալ «Սալուշ կիթ եօգսա չիմտի փօլիս չաղըրըրմ» տէյէրէք տիւքեանըն իշէրիսինէ գաշմը : Ատէմ պիւս պիւթիւն շաշըրըպ տիւշիւնէրէք պիրազ էօթէտէ փաղար եէրինէ եէթիւմիշ քի պիր ինէք սա-

թըրըյօր վէ սիմսար 6500 զրուշ պաղըրըյօր վէ հէր քէս 6550-7000 արթըրըյօրլար, պէօյլէճէ ինէյին Ֆիլէթի 10,000 զրուշա չըգմը : Ատէմ կէօղլէրինէ ինանմայըպ հայրէթ իլէ եանընտա պիրինէ, «Պու սաթըլան է՞վ մի տիւքեան մը», տէյու սօրտուղունտա, «Ատէմ քէօրմիւսիւն եօգսա տէլի միսին . իշթէ ինէք տիր», ճէվապ վէրմէսի իւզէրինէ, արթըգ պիր քիմսէյէ սուալ էթմէյէ գօրգուպ Սթանպօլ թարաֆընա կէշմէյէ վէ էվիլնէ եէթիւմէյէ գարար վէրի : Իսթէլէյէ գօշուպ պիլէթճիյէ 20 փարա ուզատարադ Սթանպօլա պիր պիլէթ իսթէր : Պիլէթճի «Պէնի ալալ մը էտիյօրսըն, եօգսա թիմարիանէտէն մի գաշտըն» տէյու փարայը եիւզիւնէ աթար : Ատէմ կէրի չէքիլիպ պիրազ տիւշիւնտիւքտէն սօնրա կէրի տէօնէր վէ տօղրու թիմարիանէյէ կիտէրէք գափուլը չալար : Գափու աշըլտըղընտա քէնտինի էվվէլքի եէրինէ, տէլիլէրին արասընա ալմալարընը ըրճա էտէր : Մէմուր, «Սէն ազլըլանտըն արթըգ պուրատա իշին եօգ տըր», տէտիյինտէ, «Եա պէն հալա տէլի իմ, եախօտ տըշարըտա հէփ ինսանլար ազլընը չըլտըրմը», տէյու ճէվապ վէրի :

Միւսթագիլ (անկախ) Հայաստան սէօղիւնիւ զաղէթալարտա օգուտուգճա, պունուն իշիւն հիյէթլէր թէշքիլ օլտուղունու, փարա թօփլանտըղընը պիր թագըմ Ամէրիգալը վէ Հայ գէվաթըն պունա չալըշտըղընը իշիթտիքճէ քէնտի քէնտիմէ չիւպէն էտիպ, «Աճէպա պէ՞ն մի»... տէյու սիւալ էտիյօրմ :

Անկախ Հայաստան գուլաղա խօշ վէ գալալէրիմիզին արզու իլէ նէպղան էթտիյի պիր չէյ տիր : Լաքին նի՞ չիւն հալա արզու իլէ իմֆեալը, խայալի իլէ ամէլիյի թէֆրիգ էտէճէք հալտա տէյիլ իզ, անլամայօրմ : Պիր տագիգէ իշիւն Անկախ Հայաստան խայալ էթսէմ գօրգու վէ տէհշէթ իշինէ տիւշիւյօրմ . նա՞սըլ օլուպ տա պունու պիր էրմէնի հալա ազղընա ալապիլիյօր : Եա պէն հալա տէլի իմ... :

Բուսիա վէ թիւրքիա կիպի իքի մուսաղղամ գուվվէթլէրին արասընտա, տէնիզլէրտէն ուզադ, շարգտան զարպտան, եօգարըտան աշաղըտան, Թարթար, Թիւրք, Աճար, Կիւրճի իլէ մուհաթ պիր եէրտէ նա՞սըլ օլուպ տա էն չօղու 1½ միլիօնուղ, վուրուլմուշ, գըրըլմըշ, փէրուշան պիր միլլէթ ալիալ տուրապիլի՞ր մի քի՝ հալա պու սէվտանըն արգասընտան տիւշէն վար :

Կէշմիշ թարիլլէրէ պրազ, չու եազըն սէ-

նէլէրին դանլը թէճրիւպէլէրի քեաֆի կէ՞լմէ-տի մի: Էն սատէտիւնի պիլէ Էօյրէնէճէյի տէր-սի պիլդ եախօտ պիլդիմքիլէր նի՞չիւն Էօյրէնէ-մէյօրլար: Միւսթագիլ Հայաստանը պրազ, 1894-1895տէ Ինկիլթէրրա, Ֆրանսա շարգի վի-լայէթլէր իչիւն պիր իսլահաթ լաիհասը իմզա-լաթմագ իչիւն Ապտ իւլ Համիտի թագեիզ է-տէր իքէն Ռուսիա պաշ վէքիլի Լէպանօֆ, «Ձար հազրէթլէրի Անատօլլուտա միւսթագիլ պիր էրմէնիսթան էսասընը կէօրմէք» իսթէմէյօր տէյուլ Լօնտրայա թէլէկրաֆ վէրիյօր իտի: Ին-կիլթէրրա, Ռուսիա իլէ տէնիլէր արասընտա էրմէնիլէրին ճէսէտի իլէ պիր պէնտ եափմագ իսթէյօր իտի: Պիլ իսէ շատիւման օլուպ շէն-լիքլէր եափըյօր իտիք: Պէն օ վագթ տա տէ-նիլէրէ տօղրու գաշտըմ, պանա տէլի տէտի-լէր: Գեաշքի պէն տէլի օլա իտիմ տէ օ 300,000 գուրպանը վէրմէյէ իտիք:

Էվրօփանըն էն մուազգամ տէօվլէթլէրի զալիպ օլարագ շարգա կիրմիչ իքէն, էն ատի մէնֆաաթ սաիդէլէրի իլէ պիլդի խաթրլարընա սիլէ կէթիրմէյիպ սափուշտըլարը տիւնքի վագըա իքէն, հալա էվրօփատան վէ թա ովկիա-նոսըն պու թարաֆընտան անկալի Հայաստան պէքլէմէքլիք...: Եա պէն խասթա իմ...:

Էվրօփանըն էն մուազգամ տէօվլէթլէրի պիլէ անկախլըգ տէյիլ պիր պաշգասընա մէր-պուլ վէ ալագատար օլմագ սէվտասընտա ի-քէն, Ֆրանսա պախթընը Լէհիսթանա, Ռուսա-նիա, Չէխօսլօվաքիայա պաղլար իքէն, պիլ օ ճէհէնէմին քէօշէսինտէ, հէփ արըլարըն, եր-լանլարըն ինինտէ անկալիլըգ արայօրըլ:

Պու խաթա, պու ճիննէթ տէյի՞լ մի իտի քի՞ օ պիր իքի սէնէ թատընա պագտըղմըլ անկախ Հայաստանըն եօգարըսընտան աշաղը-սընտան տէվլէր, աթտէրհալար, աղղընը աշըպ եէօրիւր իքէն, անկալի քէլիմէսինէ սարըլարագ թէփէլէնտիք: 50 պին գուրպան վէրտիք. եուր-տուլմըլ օճաղմըլ սէօյիւնտիւ վէ պու կիւն էօքսիլզլէրիմիլի եէրլէշտիքէճէք եէր գալմա-տը: Նէ՞ օլուր անկախ տէյուլ պէլայը պաշըմը-գա սարըպ Գարստան պիր գուրչոն աթմայա-րագ գաշան միւտիլէրիմիլ, պիր թարաֆա ալագատար օլալար իտի. Ռուսիայա օլտուն կալիսալ օլալար իտի:

Մաազ Ալլահ շիմտի Ռուսիա քէն էտէրէք հայտէ անկախ օլունուլ տէսէ, եարըն եախօտ օլ պիր կիւն Հայաստան եօգ, տէյիլ մէմլէքէթ, ինսան տա եօգ, Հայ գալմագ. քիմի՞ անկախ

էտէճէյիլ: Պիւթիւն գուվլէթիմիլ իլէ Ռուսի-այա սարըլըպ եաշամագ շարէլէրինի տիւշիւնէ-ճէք իքէն, թա էվլէլտէն պէրրու էթտիլիմիլ խաթայը թէքար էտիպ, գօմշուտաքի, իթթի-սալտաքի գուվլէթի թէրք իլէ հիչէ սալըպ էվ-րօփայա, Ամէրիգայա կէօղ գալտըրըյօրըլ: Ա-մէրիգա Լօզան մուահէտէսինի թաստըլ էթմիչ էթմէմիչ քիմի՞ն ումուրը: Պիլէ նէ՞: Գէնտի միւհասէսէլէրինի, ատէմլէրինի, տէհրլէրճէ հուգուգլարընը մուհաֆազա էտէմէյէն պու զարպ տէօվլէթլէրի Անկախ Հայաստանը նէ՞ գուվլէթ իլէ եափտըրաճագ: Եափտըրտան սօնրա եօգարտաքի 5 միլիօն, աշաղըտաքի եա-րըմ միլիօն օրտուլարա գարըլ գա՞լ միլիօն աս-քէր կէթիրիպ տէ Հայաստանտաքի պիր միլիօն սէֆիլլէրի մուհաֆազա էտէճէք: Եօգսա օ վա-զըթ տէտիքլէրի կիպի պու գուվլէթլէրի պիլ սիւնկիլէրիմիլ իլէ մի տուրտուրաճաղըլ. եա օ սիւնկիլէր, թիւֆէնք փաթլամագտան գաշար կիտէր իսէ անկախ Հայաստանը քի՞մ պէքլէյէճէք: Ազըն, մանթըղըն պու գատար ճէֆա չէքտիլի հան՞կը սըրատա կէօրիւմիւշ տիւր: Սէօյլէյիլիլ պէ՞ն մի տէլի իմ, եօգսա...

Թա էվլէլտէն պէրրու եափաճաղմըլ շէյ պու իքէն եանի Ռուսիա հիմայէսինէ սըղընմագ վէ ախէր հիչ պիր թարաֆա կէօղ գալտըրմա-մագ լաղըմ իքէն $\frac{1}{2}$ ասրտան պէրրու կէօնա-կէօն շարփըլըլ վէ շաշկընլըգտա պուլունուպ էնճամ մուգատտէր պիլդի տօղրու եէրէ աթմըլ վէ Ռուսիանըն պէօյիւք գօլու ալթընա սըղըն-տըրմըլ իքէն, անկախ սէվտասընա տիւշմէք... Տուա էտէլիմ քի Պօլշէվիք տէյիլ հէր նէ չէշիտ տէ օլսա Ռուս տաիմ օլտուն, սապիթ օլտուն: Պալգան միլլէթլէրինի էվլատլարընը գանը ի-լէ աղատ էտէն Ռուսիա պունտան 47 սէնէ էվ-վէլ Այ Սթէֆանօս ահտնամէսիլլէ պագի գա-լան շարգըն Գրիսթիյանլարըն տա գուրթար-մըլ իտի. օնու սիլէն խաին էլլէրէ քէնտիմիլի աթըպ, պու հալլէրէ տիւշտիւք. շիմտի տէ պիր սէօղիւ իլէ պիլդի գուրթարա պիլլի իքէն փար-մաղընը գըմըլտաթմայան Ամէրիգա պիլէ ան-կախ Հայաստան վէրէճէք...: Եա պէն հալա պէյն խասթալըղընտան միւլթարիպ իմ, եա պաշգալարը...:

Ա. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

ՏԻՆԵԱՆԸՆ ԵՎՄԻ ՀԱՐԱՔԻԹԻ

Տիւնեամբ զահրէն կէօրիւնտիւլի կիպի սապիթ վէ հարէքէթսիզ տէյիլ տիր: Հիւ տէյիլ պէշ եա ալթը նէվ հարէքէթլէրի վար տըր, վէ հէր հանկը պիր վազթտա պունյարըն հէփսինին պիրլիքտէ թէսիւրի ալթընտա պունլունտուղունտան՝ տիւնեանըն հազիզի հարէքէթի զայէթ չէլիէշիք պիր քէյֆիյէթ թէշքիլ էտէր: Ամմա պունյարը՝ տիկէրլէրի եօզ իմիշ կիպի՝ ալը ալըր ալաճազ օլուր իսէք սատէ պիր սուրէթտէ անլալը պազգընտա տօղրու պիր թասալվուր թէշքիլ էտէպիլիլիլի: Տիւնեանըն հարէքէթլէրինտէն էն պէլի պիր թանէսի անըն եէվմի տէվրի հարէքէթի տիր:

Տիւնեանըն կիւնտէ պիր տէֆա քէնտի միհ-վէրի էթրաֆընտա տէվր էթտիլի՝ իսպաթ թալէպ էթմէզ նէվտէն աշիքեար պիր հազիզաթ վէ վազաա հալընտա պիլ ումու թէլազգը էտիլիլ: Հալ պու քի իքի իւշ եիւզ սէնէ էվվէլէ գատար, պէօյլէ պիր թասալվուրտա օլտուղու պիրլինէն պիր ատէմ մահքէմէլէրէ չէքիլիլ վէ հաթթա հայաթընա թէհտիտ էտիլիլ իտի: Զօճուգլուղումուղտան պէրրու պէօյլէ թալիմ էտիլիլ օլմասա իտիք, պու կիւն պիզտէ տիւնեանըն կիւնտէ պիր տէվր էթտիլիլինէ ինանմազ իտիք: չիւնքի իշպու հարէքէթին մուլթազ թարասուտ վէ թէֆթիլ նէթիճէսի օլարազ կէօրիլմէսի միւմքիւնսիլ տիր: Էկէր տիւնեատան խարիճտէ, մէսէլա, էլլի պին միլ գատար իրազտա, մէսաֆէ իշինտէ գուրուլու պիր քէօշք օլսա տա անըն իւզէրինէ օթուրուպ տիւնեամբ-զա սէյր էտէճէք օլսազ, անը՝ սէմատա կիւնէշին զահրիլ կէօրիւնիւլիւնիւն եազընէն եիկիրմի միալի պէօյիւլիլիւնտէ իրի պիր քիւրրէ հալընտա կէօրէճէք իտիք: Վէ ալնի վազթտա իշպու ազիմ քիւրրէնին զայէթ աղըր պիր սուրէթտէ քէնտի միհվէրի էթրաֆընտա տէվր էթտիլիլիլ տօղրուտան կէօրէպիլիլ իտիք: Տիւնեատա հիւ պիր քիմսէ պէօյլէսի մուլթազ պիր թէճրիւպէ էթմէմիշ վէ էտէմէզ տալի: Եինէ տէ տիւնեանըն եէվմի տէվրինէ հիւ պիր չիւպսէ եօզ տըր, վէ անըն ճէմիլ պուրհանլարը աօլալըտան իշլէյէն նէվտէն իսէլէր տէ վազը-այը մուլթազ պիր քէյֆիյէթ հալընտա իսպաթ էտէճէք գատար գալի տիրլէր: Գարիունտան իշպու պուրհանլարը թալէպ էտէնլէրի Աստղա-բաշխութիւն վէ ճօղրաֆիա քիթապլարընա կէօնտէրէքէք պիզ տիւնեանըն իշպու հարէ-

քէթիւնի պիր ազ ֆարգլը քէօշլէրտէն գուրտա-լալալըմ:

Կէօրիւնմէզ ամմա գուլվէթիլ պիր էլ պիր ատէմի գալըրալըպ եէր եիւզիւնտէն պիր գաշ եիւզ արշըն գատար եօզարըյա գալտըրըպ օրա-տա գալիմ թութաճազ օլսա, պու ատէմ ալա-լընըն ալթընտան եէր եիւզիւնիւն զարպտան շարգա տօղրու սասաթտա պին միլ կիպի պիր սիւրաթլէ ուշուպ կիթտիլինի կէօրէպիլիլ: Վէ էկէր պու ատէմ պու հալտէ 24 սասաթ տու-րապիլսէ, գալտըրըլտըրը եէր եինէ ալալը ալթընա կէլիլ վէ պու արատա տիւնեանըն էթրա-ֆընտան հալգա կիպի էնսիլ պիր միւնթազայը սէյր էթմիշ օլուր: Պու ուսուլ՝ տիւնեանըն եիւզիւնտէ եէրտէն եէրէ եօլճուլուգ էթմէք իւզրէ զայէթ չափուգ վէ գօլայ պիր վասըթա օլապիլիլ իտի էկէր շու իքի կիւճիւք օլմասա իտի: Էվվէլա: Տիւնեանըն սաթհընտա պուլու-նան հէր ճիսմ վէ էթրաֆընտաքի հալա տէրեա սը անըն սապիթ գըսմլարը օլըպ անընլէ պէրա-պէր տէվր էտէրլէր: Իմտի, հալա իշինէ եիւք-սէլմիշ պիր ճիսմ տէմիլ չըպուգլար իլէ սաթհըրէմինէ պաղլանմըշ կիպի անընլէ պէրապէր տէվր էտէր: Պէօյլէ պիր ճիսմի տիւնեա իլէ պիրլիքտէ տէվր էթմէքտէն մէն էթմէք իշիւն՝ անը թութան օլ կէօրիւնմէզ էլ գուլվէթ սարֆ էթմէլի: Իշպու ճիսմ 50-55 օգգա աղըրըլըն-տա պիր ատէմ օլսա վէ օ մահալտա սաթհը սըղըն սիւրաթը սասաթտա պին միլ օլսա, օ վազթթ, ատէմի հալա իշինտէ տուրտուրմազ իշիւն օն պին աթ գուլվէթիլ լաղըմ օլաճազ իտի: Եանի, իշպու ատէմին սաթհըրէմին իլէ պէրապէր հարէքէթ էթմէսինտէ օն պին աթ գուլվէթիլ մէվճուտ օլտուղունտան, օ գատար պիր գուլվէթլէ մուղայիլ ճիհէթէ չէքմէք լաղըմ տըր քի ալնի նօզթատա տուրա: (Ատէմի գէմինէ տիւնմէքտէն մէն էթմէք իշիւն սալթ 50-55 օգգա գուլվէթ եէթէր:) Սանիյէն, էկէր պու կիպի պիր շէյ միւմքին օլսա, օ գէման, եէր եիւզիւնտէն եիւքսէքտէ, հալանըն իշինտէ տուրան պիր ատէմ եա ճիսմ, եէր եիւզիւնտէն պազանլարա շարգտան զարպա տօղրու պին միլ սիւրաթլէ հալանըն իշինտէ ուշուպ կիթմէքտէ կիպի կէօրիւնէճէք: Պու իսէ, օլ ատէմին սասաթտա պին միլ սիւրաթընտա պիր բիւզկեարըն թէսիրի ալթընտա պուլուլունմասը տէմէք տիր: Պէօյլէսի պիր բիւզկեար էն շէտիտ ֆուրթու-նալարտան օն օն պէշ գաթ գիյատէ շէտիտ օլտուղունտան, ատէմին էլպիսէսի վէ վիւճու-

տու փարէ փարչա օլուր վէ հաթթա, հապա իլէ օ սիւրաթտա սիւրիւնմէսինտէն մէյտանա կէլէն հէրարէթ նէթիճէսի օլարազ պէլքիտէ եանըպ թէլէֆ օլուր:

150 լիպրա եախօտ 50-55 օգգա աղըրլըղընտա պիր առէմին սաթհը զէմին իլէ պիրլիքտէ տէօնմէսինտէ օն պին աթ գուվվէթի գատար աղիմ պիր գուվվէթ մէվճուտ իսէ, եա պիւթիւն զէմինին պէօյիւք պիր կիւլլէ կիպի միհվէրի էթրաֆընտա տէօնմէսինտէ օլան գուվվէթին նէ գատար օլտուղու սիւալը առէմին ֆիքրինէ կէլիւր, վէ պիւա շիւպհէ գօլալճա հիսապ տա էտիլէ պիլիւր իսէտէ, աղլէն գավրանըլմալաճազ գատար պէօյիւք պիր քէմմիլէթ տիր: Չիւնքի, զէմինին եէվմի տէվրինտէ մէվճուտ օլան գուվվէ ի մէխանիքիյէ աթ գուվվէթիյէ կէօսթէրիլէրէք, պիր վէ էօնիւնտէ օթուզ պիր սըֆըր իլէ եազըլան պիր րազամ իլէ իֆատէ էտիլիւր:

Պագալըմ պու նէ տէմէք տիր: Շայտ տիւնեամըզ գուրմալա ունուտուլմուշ սաաթ կիպի եէվմի տէվրինտէն տուրաճազ օլսա, վէ տիւնեանըն առէմլէրի էլլէրինտէ օլան հէր գուվվէ ի մէխանիքիյէ վասըթալարընը ճէմ էտէրէք պին միլիօն աթ գուվվէթի եազըլտըրապիլիպ պու գուվվէթ իլէ տիւնեալը եինէ էսքի սիւրաթընտա տէվր էթտիրմէյէ պիր եօլ պուլսալար, իշպու պին միլիօն աթ գուվվէթի մաքինալար եիւզ միլիօն քէրրէ միլիօն սէնէ իլլէմէլի տիրլէր քի տիւնեալա շիմտիքի սիւրաթընը իատէ էտէպիլլէր:

Պիր թաշը եիւքսէքտէն պրագտըղըմըզտա եէրէ տիւշէր վէ տիւշտիւլիւ նօգթալը պիր աղ էշէր վէ այնի վազթտա պէլքի թաշտա փարչալանըր: Եէրին էշիւմէսի վէ թաշըն փարչալանմասը գուվվէթ ֆարզ էտէրլէր: Պու գուվվէթ իսէ թաշըն տիւշմէսինտէն մէյտանա կէլիւր: Թաշ նէ գատար իրի վէ նէ գատար եիւքսէքտէն տիւշէր իսէ, եէրէ տօղանտըղընտա հասըլ օլան գուվվէթ տէ օ գատար պէօյիւք օլուր: Իմտի, գամէր իրիլիյինտէ պիր թաշ ալսազ քի զէմինին աղըրլըղընըն 80 տէ պիրինէ միւսալի օլուր վէ պու թաշ գամէր իրագըղընտան զէմինէ տօղըրու՝ տօղըրու պիր խաթթ իւզըէ տիւշէճէք օլսա, եէրէ չարփըլտըղընտա մէյտանա կէլէն գուվվէթ զէմինին եէվմի տէվրինտէ մէվճուտ օլան գուվվէթին եիկիրմիտէ պիրինտէն էքսիք օլուր:

Աճէպա տիւնեա քէնտի միհվէրի իւզէրին-

տէ տէօնմէյօր օլսա իտի ահվալ շիմտիքինտէն նաօսըլ ֆարգըլը օլաճազ իտի: Իլք եէրտէ, շիմտիքի մանտա կիճէ կիւնտիւզ օլմազ իտի, վէ կիւն տէտիյիմիզին թասալվուրու պիլլէ օլմազ իտի: Կիւնէշ, այ վէ երլտըղլար սէմատա չարգտան տօղուպ 10-12 սաաթ սօնրա զարպի ուֆուգտան պաթմաղլար իտի: Իլլա, կիւնէշ զարպի տէտիյիմիզ ուֆուգտան տօղար իտի վէ եարըմ սէնէ պիր միւտտէթ սէմատա զայէթ աղըր պիր եօլճուլուզ էթտիքտէն սօնրա չարգի ուֆուգտան պաթար իտի: Պու վազթտա տիւնեանըն տիկէր եարըսը, եախօտ արգա թարաֆը, գարանըզ օլուր իտի: Տիւնեանըն սաթհը իւզէրինտէ հէր հանկը պիր նօգթա ալթը այ պէրտէվամ կիւնէշին եազըճը փէրթէվլէրի ալթընտա վէ տիկէր ալթը ալտա թէքմիլէն կիւնէշիք օլուր իտի: Պունուլն նէթիճէսի օլարազ, իլլիմ վէ մէվսիմլէրին շիմտիքի հալը վէ անլէրէ մէրպուլ օլան նէպաթաթ վէ հալվանաթըն նէշվ ու նէմա պուլմալարը քիւլլիյէն պաշգա օլաճազ իտի: Տիւնեանըն կիւնէշէ մարուզ օլան թարաֆըլա գարանըզ թարաֆը արասընտա տէրէճէ ի հէրարէթճէ աղիմ ֆարգ օլարազ, անըն նէթիճէսի հալընտա գարանըզ թարաֆտան կիւնէշի թարաֆա տօղըրու պէր տէվամ եէր եիւզիւ պէրապէրի շէտիտ րիւզկեարլար էսմէքտէ օլաճազ իտի:

Տիւնեանըն եէվմի հարէքէթինին միւտտէթի պիլլէ մալիւմ օլան էն մուլթաղամ վէ պէր գարար պիր հարէքէթ տիր: Կիւն տէտիյիմիզին ասըլ պու տըր: Տիւնեանըն կիւնէշէ նազարէն պիր տէֆա տէվր էթմէսինտէ կէլէն վազթա կիւն տէրիզ: Պունուլն պօյու պաղէն ուղուլն պաղէն զըսսա օլուր: Վասաթիսի մէտէնի տիւնեանըն կիւն թէսմիյէ էթտիյի վազթ միւտտէթի տիր: Պունուլն 24տէ պիրինէ սաաթ վէ 86400տէ պիրինէ սանիյէ տէմիշլէր: Ամա, տիւնեանըն եէվմի հարէքէթինի սապիթ երլտըղլարա նազարէն ալաճազ օլսազ, օնուլն պօյու առի կիւնիւլն պօյուլնտան տէօրթ տաղիզէ գատար զըսսա օլուր: Բասատիւնէլէրտէ վէ իլմ ի հէյէթ հիսապլարընտա պու նէվ կիւն վէ սաաթ վէ վազթ գուլլանըլըր: Պէր գարարըզ նօգթա ի նազարընտան իշթէ պու սօնրաքիսի տիր քի հիշ տէյիլլէմէզ: Էկէր տիւնեանըն երլտըղլարա նազարէն միւտտէթ ի տէվրի թէպէտտիւլ էթմէքտէ իսէ, պու օ գատար աղ տըր քի, պին սէնէտէ պիր սանիյէնին եիւզ պինտէ պիրինտէն ֆազլա տէյիլ տիր:

Կ. ՏԱՂԼԵԱՆ

ՄԻԻԹԵՆԵՎՎԻ

ՄԱՄԷԼԹԻՆՏԷ ԷՐՄԵՆԻ ՎԵՐԷՄԼԻԼԷՐ

ԽԱՍԹԱԽԱՆԷՍԻ

Պէյրուքտա Գէմփտէ վերէմ Իլլէթինին իճրա էյլէտիյի խարապիյէթ Իւչ յարանուանութիւն ըէիսլէրինին տիգգաթընը ճէլպ էտիպ Փարզլը մուսվէնէթ մէնպալարընա միւրաճաւթ էտէրէք 1923 Յուլիս 1 տէ, Երիցական Միւչընըն Մամէլթինտէ մէճճանէն իսթիմալ օլունմադ Իւլրէ վէրտիյի պիր պինատա, մէղքիւր Իւչ յարանուանութիւն ըէիսլէրինին խնամակալութիւնը թահթընտա էրմէնի Փազիւր վէրէմիլէրէ մախսուս պիր խասթախանէ քիւշատ օլունտու:

1923 Յուլիս 1 տէն 1924 Յուլիս 1 է գատար ըրիփօրթ կէչէն սէնէ զաղէթալարտա գրաւթ օլունտու:

1924 Յուլիս 1- 1925 Յուլիս 1 ըրիփօրը պէր վէճէ Ի աթի թաղտիմ օլունտու:

1. Խասթալարըն աւտի 101 տիր. պունլարտան 32սի էվվէլքի սէնէտէն պազի գալլպ 69ը պու սէնէ գապուլ օլունմուչ տըր: Պունլարտան 44ի վէֆաթ էյլէմիւչ, 22սի թէրք էթմիւչ. 12սի իֆաղաթ պուլմուչ վէ 23ի խասթախանէտէ պուլունմադտա տըր: (Պու ըրիփօրը Եազար Իրէն խասթախանէտէ 30 խասթա պուլունտույօր:) Չօգ խասթալար Իւչիւնճիւ տէրէճէտէն սօն իմիւտսիւզ չալտէ խասթախանէյէ կէլիյօրլար. պաղըլար պիր գաչ կիւն Եա պիր գաչ այ սօնրա վէֆաթ էտիյօրլար:

2. Խասթալարըն Մէմլէֆէթի.— Պու խասթալար Պէյրուք, Շամ, Զահէ, Թարապուս, Լաթաքիա, Սուէյտիա, Հալէպ վէ Իսկէնտէրունտան կէլիպ՝ 41 Փարզլը քէօյ վէ շէհրլէրէ ախտ պուլունտույօրլար:

Ատանատան 12 խասթա, Մարաշ 8, Ագչէհիր 6, Սիս 5: Աթիտէքի մահալլարտան 4 էր խասթա. Կեսարիա, Կէմէրէկ, Եօզղատ. Իւչեր խասթա՝ Հալէպ, Էրզրում, Ուրֆա, Գոնիա. Իֆիշէր խասթա՝ Արապկիր, Իսթանպուլ, Էվէրէկ, Տիարպէքիր, Մարտին, Մալաթիա, Փալու, Խարբերթ, Սէվազ, Այնթապ, Հաճըն, Լափալը, Զէյթուն, Տէօրթ-Եօլ, Պրուսա: Պիւր խասթա՝ Պիթլիս, Պազըր Մատէն, Բզի, Զընկուչ, Կիւրին, Էվքէրէ, Մուսուլ, Նիկտէ, Հարունիյէ, Իսքէնտէրուն, Թարսուս, Բէպուսէ, Եօզէրլի, Մէրսին:

3. Խասթալարըն Սիմնի 7-55 արասընտա պուլունտույօր:

7-10 սիննի արասընտա 2 խասթա:

11-20 սիննի արասընտա 31 խասթա:

21-30 սիննի արասընտա 42 խասթա:

31-40 սիննի արասընտա 22 խասթա:

41-50 սիննի արասընտա 3 խասթա:

51-60 սիննի արասընտա 1 խասթա:

4. Խասթալարըն Յարաֆուսթիւնը.—

76 Լուսաւորչական, 17 Փրօթէսթան, 7 Գաթօլիք, 1 Ասորի:

5. Խասթախանէնին սէնէվի իրատ վէ մէսարիֆի:— (Հէր պիր սիւրի լիւրասը Եաղընէն պիր տօլարա միւսավի տիր:

1924 Յուլիս 1-1925 Յուլիս 1 գատար օլան իրատ.—

Ամէրիգալը, Իսկիլիզ վէ Տանիմարգալը տօսթլար Եէտիյլէ 2351.31 Սիւրի լիւրասը: Մարտիրոս Էֆ. Կէրթմէնեան Եէտիյլէ Փասէտինա, Լօս Անճէլլս վէ Սան Ֆրանչիսգօտան ճէմ էտիլէն՝ 162.82: Խարբերդ Կրթասիրաց շիրքէթինտէն՝ 87.57½: Գորտովատա օլան էրմէնիլէրտէն՝ 58.08: Ճիպէյլ էյթամխանէսի մէմուրլարընտան՝ 57.09: Ստեփան Էֆ. Փիլպպուսեանտան՝ (Աթլանթա, Ամէրիգա) 46.60: Պէյրուք էրմէնի Փրօթէսթան քիլիսէսինտէն՝ 25.00: Անթիւեան էյթամխանէսի մէմուրլարընտան՝ 16.22: Միսս. Տէվլիսին Եէթիմ գըղլարընտան՝ 12.00: Պուլէնոս Այրէստէ օլան էրմէնիլէրտէն՝ 6.58: Պրիթիւ Սիւրիւն Սըուլտան՝ (Արապ գըղլարտան) 7.0½: Պիր խասթատան՝ 3.00: Ֆարզլը քիմսէլէրտէն Հէտիյլէր՝ 6.80: Եէքիւն՝ 2836.11 Սիւրի լիւրասը.— Թախմինէն 2836 Տօլար:

Մէսարիֆ.— Թաամիյէ մէսարիֆի՝ (գախիրէ վէ սաիրէ) 2449.21½: Մէմուր վէ Իշճիլէրին մաաշլարընա՝ 482.00: Իլաճ Իշիւն՝ 106.99½: Միւթէնէվլի մէսարիֆաթ՝ 29.75: Մէմուրէյն վէ խասթալարըն Եօլ մէսարիֆի՝ 19.11: Եէքիւն՝ 3087.07 Սիւրի լիւրասը.— Թախմինէն 308՝ տօլար:

Իրատ՝ 2836.11, մէսարիֆ՝ 3087.07, պօրճ 250.96 Սիւրի լիւրասը:

Սէվիլիւլ միլլէթտաշլարըմըզ, մուխրիպ վէ գալիմ պիր Իլլէթ, գուվէթլի տիւլմէնլէրիմիդտէն պիրի, էհալիմիզ, Խուսուսա կէնճէրիմիզ արասընտա Հէր կիւն Թախրիպաթ Իճրա էյլէմէքտէ տիր: Էն չօգ խասթալար 21-30 սիննի արասընտա պուլունտույօր: Պու սէֆիլ է—

հալիլի, խոստուսա ֆամիլեալարը գուրթարմազ իշիւն պիր խասթախանէ քիւշատ էտիւմիշ տիր: Իբի սէնէտէն պերու պիր չօգ միւշքիւլաթա րազմէն խասթախանէ տէվամ էյլէմիշ վէ պիր չօգ ֆամիլեալարը քեամիլէն մահվ օլմագտան ազատ էյլէմիշ տիր: Իանէ գօմիթէսինտէն րէսմէն պէյան օլունտու քի՝ պու ալտան իթիպարէն արթըգ խասթախանէյէ մուսվէնէթ էտիլէմէյէճէք: Խասթախանէյի գափատալմմ մը: Պու 30 խասթայը նէ՞ րէյէ կէօնտէրէլիմ: Գէմփէ ֆամիլեալարընմ մը: Պու հագգ վէ տօղլու մը տըր ատէմ էօլտիւրմէք տէյիլ մի:

Կէչէն սէնէ հէր պիր խասթայա ալտա եագընէն 10 տօլար մէսարիֆ օլմուշ տըր: Պիր վէրէմիլ խասթա իշիւն 10 տօլար փէք ազ պիր շէյ տիր: Լաքին նէ՞ եափալմմ: Իգօնոմի իլէ իտարէ էթմէյէ մէճպուր իզ: Պազը էճնէպի տօսթլարմըգ, Ամէրիգալը, Ինկիլիզ վէ Տանիմարգալը, պիզ էրմէնիլէր էլիմիգտէն կէլէն մուսվէնէթի եափտըղմըգ հալտէ՝ քէնտիլէր տախի եարտըմ էթմէյէ վատ էյլէմիշ տիրլէր: Փասատէնատա Մարտիրոս էֆ. Կէրթմէնեան՝ միւսին վէ կէօղլէրի գաիֆ օլարագ հէր թարաֆա մէքթուպլար եագմըշ վէ Փասատէնա, Լօս Անճէլլա վէ Սան Ֆրանչիսկօտան խայրխահ տօսթլարտան իանէ ճէմ էտէրէք չու միւշքիլ սէնէտէ պիզէ չօգ ճէսարէթ պախշ էյլէմիշ տիր: Ստեփան էֆ. Փիլիպպոսեան տախի պու իբի սէնէտէ պիզէ 100 տօլար կէօնտէրմիշ տիր: Շիմտի 250 տօլար գատար պօրճուսուզ վար վէ էօնիւմիլգտէթի սէնէ իշիւն պիւտմէմիլգ եօգ: էճնէպի տօսթլարմըգ՝ էրմէնիլէրին՝ եիւքիւն պիր գըսմընը գալտըրմալարը շարթըլէ եարտըմ էթմէյէ հազըր տըրլար. իմտի ճիւմլէ միլլէթտաշարմըգըն խոստուսի իշթիրաք վէ ճէհուլէրինի թալէպ էտէրիզ:

Խասթախանէ իշիւն իանէլէր աթիտէթի ատրէսլէրին հէր հանկը պիրինէ կէօնտէրիլէպիլիւր:—

MR. M. A. GERTMENIAN
919 Columbia St., So. Pasadena, Calif., U.S.A.

REV. H. K. KRIKORIAN
194 Lexington Ave., New York, N. Y.

REV. HENRY RIGGS
American Press Beirut, Syria.

REV. YENOVK H. HADIDIAN
American Press Beirut, Syria.

ԱԻԵՏԻՍ ԱՐԳ. ԱՐՓԻԱՐԵԱՆ
ՍՈՒՐԷՆ. ՎՐԴ. ԳԵՄՂԱՃԵԱՆ

ԵՆՈՎԿ Ե. ՀԱՏԻՏԵԱՆ

ԷՐՄԵՆԻՍԹԱՆԱ ՏՕՂՐՈՒ ՀԻՃՐԷԹ ԻԱՆԷՍԻ

Հ. Բ. Ը. Միուքիւնըն Թամիմի

Նիւ Եօրք, Օգոստ. 15, 1925

Միւհթէրէմ էֆէնտիլէր.—

Եունանիսթան հիւքիւմէթի էրմէնի մուհաճիրլէրինին գըսմը ազամընըն Եունանիսթանը թէրք էթմէլէրինէ գարար վէրմիշ տիր: Եագընլարտա պիր գաշ պին նուֆուս, պէշ ալթը եիւզ գատար էյթամ տա պէրապէր օլարագ, Թրակիատան Պէլէպօնէս թարաֆլարընա նագլ էտիլմիշ օլուպ՝ օրատա իշիլլիքտէն վէ թէսալիւշիւզլիւքտէն պիզար օլմագտա տըրլար:

Հ. Բ. Ը. Միուքիւնըն Մէրքէզ Ի Խտարէ գօմիսիօնը զէվալը միլլէթտաշարմըգը թէհտիտ էտէն պու եէնի պէլիյէտէն միւթէսսիր օլարագ՝ պու պիշարէլէրին էրմէնիսթանա նագլը պապընտա Երեւան հիւքիւմէթինէ պէօյիւք պիր մէպլազ վատ էթմիշ տիր: Պու սէպէպտէն Մէրքէզի Խտարէ պիհագգին ճէմիյէթիմիլին պիլ ճիւմլէ շիւպէլէրինտէն ճիտտի թէսալիլին մէմուլ էթմէքտէ տիր:

Մալիմիլինիւզ օլտըղը իզըրէ՝ ճէմիյէթիմիլին Յունիս Լաէ Փրալիտէնտէ ինիգատ էտէն սօն Ամէրիգա մէճլիս ի ումուսիսինտէ՝ Էրմէնի էյթամ վէ մուհաճիրիյնի էրմէնիսթանա նագլ էթմէք պիր իանէ թէչէպպիւսիւնէ գարար վէրիլմիշ տիր: Իշթէ՝ մէզքիւր գարարտան տա իւմիտվար օլարագ՝ Ամէրիգա գօմիսիօնըմը՝ Մէրքէզ ի ումուսի գօմիսիօնըն իշպու թէչէպպիւսիլնտէ պիր մուհիւմ վագիֆէտէն գաշընամալըգ. լազայտի իլէ խարիճտէն կէլէճէք մուսվէնէթլէրէ պէլէյէմէյիզ, խոստուսա քի նէ՞ վագթ վէ նէ՞ միգատարտա կէլէճէլէրինի տախի պիլմէյիզ: Պինտէն ալէյհ, գօմիսիօնըմը Ամէրիգա էրմէնիլէրինին՝ անա վաթան վէ թաշրա էրմէնիլէրի արասընտա էն պալսթլը օլտըղը գանաաթըլա՝ պու կիւն քէմալը կէրմի իլէ Եիւզ պին տօլարըգ իշպու իանէ տէֆթէրինի քիւշատ էտիպ՝ Էրմէնիսթանա տօղրու հիմրէթ իանէսիլէ մուհաճիրլէրի էրմէնիսթանա նագլ իշիլնէ եարտըմ էթմէք ազմընտա տըր: Իշպու մէպլազ սէնէ սօնընա, Եանի Դեկտ. 31է գատար ճէմ էտիլմէլի տիր: Շիւպէնիզէ իաէ (միգատարը մէպլազ) հիսսէ թային օլունմըշ տըր: Գանաաթը ը թամմէմիլ վար տըր քի մէզքիւր մէպլազը միւտտէթ ի մուսայէնէտէ ճէմ էտիպ գօմիսիօնու—

մուգա կէօնտէրմէյէ սայ էտէճէքսինիդ: Ճէմի-
յէթիմիզին ըէիս ի միւհթէրէմի Պօղոս Նուպար
փաշա թարաֆրնտան պու խուսուստա ալընան
սօն թէլէղրաֆտա տէնիլիօր:— «Մէսէլէնին
էհէմիյէթ ի ազիմէսինի վէ էշէտտ ի լիւզու-
մընը նազարը տըգգաթա ալարագ՝ Ամէրիգա
մէրքէզ ի գօմիսիօնընըգտան վէ պիլ ճիւմլէ
շիւպէլէրտէն իանէյի թաճիլ էթմէնիզի էքիտէն
րէճա էտէրիզ:»

Մէմուլը գալիմիդ վար տըր քի՝ իշպու
ինսանիյէթփէրվէր վէ վաթանփէրվէր տալէթ
պիլ ճիւմլէ գալպլէրտէ լաիգ օլտըղը տէրին
ինթիշագաթը ուլանտըրըր, վէ Ամէրիգա էր-
մէնիլէրի քէնտի Ֆէտաքեարլըգ բուշարընը
պիլ քէրրէ տահա իպրագ էտէրլէր: Էօյլէ իսէ,
միւհթէրէմ իշտաշար, հայտի՝ վազիֆէ պաշը-
նա: Ունուր-մայընըգ քի պիլիէրմէ էրմէնի հա-
յաթարընըն թալիսի սիզին սէրի վէ դայյուր
փաալիյէթիմիզէ մէրպուր տըր:

Հ. Բ. Ը. Միւսթիւնըն Ամէրիգա Մէրքէզի
գօմիսիօնը թարաֆրնտան

Խազնէտար Բեաթիպ
Յ. ԿիւիլՊէնկեԱՆ ԱՇՈՏ Յ. ԹիւրքեԱՔեԱՆ
Բէիս՝ ԱՐՇԱԿ ԳԱՐԱԿԷՕՋԵԱՆ

Խազնէտարըն ատրէսի պէր վէճէ ի աթի
տիր:—

MR. H. GULBENKIAN

225 Fifth Ave., New York, N. Y.

ՄՈՒՍՈՒԼ ԳՕՄՕՍԻՅՕՆԸՆ ՐԱՓՕՐԸ

Մուսուլ մէսէլէսի հազգընտա վէրիլէն
րափօր 90 սահիֆէտէն իպարէթ օլուպ, հէր
թարաֆլը պիլ միւթէլատտան իպարէթ տիր վէ
սօն գարարը ճէմիյէթ ի Ազվամա թէրք էտի-
յօր: Անը շու եօլտա իխիթիսար էտէպիլի իզ:

Էհալինին մէնֆաաթը իշիւն Մուսուլըն ի-
րագ իլէ պիլըլէմէսի վէ ասլա թագսիմ օլմա-
մասը լազըմ տըր վէ հուտուտ 1924տէ Պրիւ-
սէլտէ թային օլուան խաթթ օլմալը տըր: Լա-
քին Մուսուլըն Իրագա պիլըլէմէսի իշիւն աթի-
տէքի շարթլար լազըմ տըր. 1. Օրասը 25 սէնէ
ճէմիյէթ ի Ազվամըն մէնտէյթի ալթընտա
գալմալը. 2. Մուսուլ վիլայէթիմէքի Բիւրտ-
լէրին տալի արգուլարը հիսապա ալընմալը.
անլէրտէն մէմուր, հաքիմ, մէքթէպլէրէ խօճա
թային օլունմալը վէ Բիւրտճէ օրալարտա ըէս-
մի լիսան օլմալը:»

Էյէր տէօրթ սէնէ սօնրա Ինկիլիզ հիմայէ-

սի օրտան գալգաճագ վէ Բիւրտլէրէ մահալլի
խտարէ վէ թէէմինաթ վէրիլմէյէճէք իսէ օ զէ-
ման էհալի Իրագը տէյիլ Թիւրք իտարէսինի
թէրճիհ էտէրլէր: Թիւրք հիւքիւմէթի Իրագ-
տան սապիթ պիլ հիւքիւմէթ տիր: Լաքին հէր
նէ տէ օլսա Տիալա թարաֆլարը գանալլարը
հասէպիլլէ Իրագըն սըվարըլմասը իշիւն Իրա-
գա թէրք օլունմալը:

Հուգուգէն Մուսուլ Թիւրքիայա ախտ
տիր, Իրագըն հազգը անճագ մանէվի տիր. է-
յէր ճէմիյէթ ի Ազվամ վիլայէթի թագսիմ
էթմէք խաթթ իսէ ճէնուպի հուտուտ քիւշիւք
Ջափ նէհրի օլմալը վէ Միւլէյմանիյէ Բէրքիւք
Իրագա թէրք օլունմալը. պէօյիւք Ջափ նէհրի
իլէ Մուսուլ շէհրի Բէվանտուգ, Ամամտիյէ,
Էրպիլ Թիւրքիայա պրագըլմալը: Պու հալտէ
ճէմիյէթ ի Ազվամ թարաֆրնտան մէմուրլար
օրտա գալըպ Թիւրք իշղալը գէմանընտա թէհ-
լիքէտէ օլան էհալիյի սիյանէթ էտիպ ազալլի-
յէթլէրին հուգուգունու միւտաֆաա էթմէլի:»

Պուստան սօնրա րափօր Մուսուլըն թա-
գատիմ թարիլլէրտէն պէրրու Տիյարպէքիւրէ
տէյիլ իլլա Պաղտատա մէրպուլ օլտուղունու
խապաթա չալըշըյօր: 1700 տէ Բեաթիպ Չէլէ-
պինին եափմըլ օլտուղու խարիթատան պահա
օլունուլյօր վէ օ վագըթ Աճէմ, Բիւրտիսթան
վէ Իրագ հուտուտլարընտան պահա օլունուլյօր:

Էն գիյատէ էրմէնիլէրին եափմըլ օլտուղու
խարիթալար տիգգաթ ճէլպ էյլէմիլլէր. շէօյլէ
քի 1670տէ, Ամսթէրտամ Հայլարընըն քահա-
նասը Տէր Ոսկան, Մուսուլը Միջագետք վէ Ի-
րագը ճէնուպի Միջագետք թէսմիյէ էտիյօր:
Պաշգա պիլը չօգ էսքի խարիթալարըն գիքրի օ-
լուլյօր:

Գօմօսիյօն, Ինկիլիզլէրին չըգտըղը հու-
տուտը չօգ միւնասիպ սայըյօր. վէ Մուսուլըն
Անատօլույա ալագասը օլմատըղընը գիքր էտի-
յօր: Էհալիյէ կէլինտիքտէ՝ րափօր Մուսուլըն
Արապ օլտուղունու թաստըգ էտիյօր: Թիւրք-
լէր ճէնուպի Մուսուլտա Էրպիլտէ Ալթուն
Բէօփրիւ վէ Բէրքուք թարաֆրնտա Թիւրք վէ
Թիւրքմէնիլէրին չօգ օլտուղունու իտտաա էտի-
յօր: Ինկիլիզլէրին հիսապընա կէօրէ թահրի
ի նուֆուստա 66,000 Թիւրք, 450,000 Բիւրտ,
180,000 Արապ, 65,000 Ասորի վէ 18,000 Եէ-
հուտի կէօսթէրիյօրլար: Թիւրքլէր իսէ փէք
չօգ Թիւրքլէրին Բիւրտ գայտ օլունտուղունու
իտտաա էտիյօրլար: Էյէր թագսիմ օլունսա վէ
Միւլէյմանիյէ, Բէրքիւք Իրագա գալսա, Էն

զէնկին կազ եազը մատենիէրի օրատա իմիշ վէ եինէ Ինկիլիզէր գազանմը օլուօր :

Հաքէմիյէթ Ի Միլիյէ զազէթասը եազըյօր քի «Պու աճիլ աճայըպ րափօրը տիւնեա թէա-
ճիւպ իլէ, Թիւրքէր իսէ էսէֆ վէ աճը իլէ օ-
գուտուլար. Հէփ պուրհանլար Թիւրքիա լէհի-
նէ գարար իսէ Իրազ լէհինէ տիր:»

ՄԱԼԻՒՄԱԹ ՓԱՐՉԱԼԱՐԸ

Ինկիլթէրրատա Թրէտէրիք ճօրճ Լի նամ սապըզ պիր ասքէրի մէմուր՝ 1922տէն պէրրու 24 տէֆա գան զայաթընտան էօլիւմ թէհիլիքէ-
սինտէ պուլունան խասթալարա քէնտի գանըն-
տան վէտէրէք անլէրի էօլիւմտէն գուրթարմա-
ղա չալըճը տըր: Պու խասթալարտան 17սի գուրթուլմուլ լաքին 7սի էօլմիւլ տիր: Լաքին պու եէտիտէն Հէր պիրիսինին թամմ էօլտիւլիւ տազիլէտէ Մր. Լի քէնտի գուլունտա պիր չէ-
տիտ աղըր Հիսս էտէրէք ատէթա խասթա օլ-
մուլ տըր: Շալան ը տիլգաթ պիր վազըա տա չու տըր քի Մր. Լի պու խասթալարըն Հիւ պի-
րինի չախսէն թանըմազ վէ եիւզէրինի պիլէ կէօրմէմիլ իքէն, պու աղըր վէ խասթալըր Հէր էօլիւմ վուգուլունտա Հիսս էյլէմիլ տիր: Տօգթօրլար պու չէյին Թէլիփաթիլ իլէ նէ ա-
լազասը պուլունտուղունը թէֆթիլ էթմէքտէ տիրլէր:

Ինկիլթէրրանըն մաթլուպաթը, Թրանսա-
տան 623 միլիօն Ինկ. լիբասը. Բուսիատան 722 միլիօն, Դիթալիատան 533 միլիօն, Եուկօսլաւիա-
տան 28½ միլիօն. Բուսանիատան 25 միլիօն. Եուսանիսթանտան 23 միլիօն. Փօրթուկալտան 21 միլիօն իմիշ:

Ճէմիյէթ Ի Ազվամ Մանտէյթէր Գօմիթէ-
սի պիր գարար իթթիլազ էթմիլ տիր, չէօյլէ քի Հիւ պիր Հիւքիւմէթ քէնտի մանտասընա թէսլիւմ օլունմուլ պիր մահալը Ճէմիյէթ Ի Ազ-
վամըն ըրգասը օլմայարազ պաշգա պիրինէ թէսլիւմ էթմէյէճէք տիր:

Սօվիէթլէր Բուս իմփէրաթօր խանէտանը-
նա աիտ միւճէվէրաթը էվվէլճէ Անվէրստէ, Ամսթէրտամտա, Լօնտրա վէ Փարիզտէ սաթը-
յօրլար իտի: Պու տէֆա տա Ձարըն ասասը սաթլըզա չըգարըլմը տըր: Ասա խաս ալթուն-
տան օլուպ պօյու 92 սանթիմ վէ աղըրլըղը 5 քիլօ իմիշ. իւզէրինտէ 360 ինճու, 268 էլմաս վար իմիշ: Էլմասլարտա էն մէհհուրը Օրլօֆ իսմինտէ պիր թաշ օլուպ վազթըլա Հինտիս-

թանտա Պրահմա Հէյքէլինտէ Շիրիկամ իւահը-
նըն սանէմինին պիր կէօղիւ եէրինտէ իմիշ: Պու թաշ 193 գրաթ աղըրլըղընտա օլուպ պիր Յը-
րանսըզ ասքէրի վազթըլա խըրսըզլամը վէ 37000 Փրանքա պիր սարրաֆա սաթմըլ. սար-
րաֆ տաիլի փրէնս Օրլօֆա 190000 Փրանքա սաթմըլ: Պու իսէ Գաթարինէ իմփէրաթօրի-
չայա Հէտիյէ էյլէմիլ տիր: Բուս իմփէրաթօր-
լուղունուն իւշ թաճը վար իմիշ. պիրի Իվան Ալէքսանտրէվիչինքի քի 881 էլմասը վար ի-
միշ, տիկէրի պէօյիւք Փէթրօնընքի, 841 թաշ-
լը, իւշիւնճիւսիւ Գաթարինէնին թաճը քի 2536 թաշը վար իմիշ:

Պէրլինտէն Լօնտրայա 50 միլիօն տօլարլըզ Ալամանիա խազինէ թահվիլաթը էրօփիւն իլէ կէօթիւրիւմիւլ տիր: Պու մէպլաղ Տօզ փլանը իւզրէ Ալամանիայա վէրիլէճէք 200 միլիօն իս-
թիլգրազա թէմինաթ տըր: Պու 20 չուվալ իշին-
տէ աօլտուրուլմուլ իմիշ:

Միսիս էտմօնտա իսմինտէ պիր գատըն 70 սաաթ գարֆընտա 2700 այազ եիւքսէքլիքտէ պիր ուշրուտան աշաղը էնմիշ տիր:

Էօլիւ տէնիլին սուլունտա 30 պին միլիօն քիլօ թուզ վար իմիշ. պունու ալըրըպ անտէն իսթիֆատէ էթմէքլիյէ եազընտա թէչէպպիւս օլունաճազ տըր:

Ալփ տաղլարընտա թէլիլ թէլիլաֆ թէէ-
սիս օլունաճազ. պու եօլ իլէ չօզ ճանլար գուր-
թարըլապիլէճէք տիր: Կէչէնլէրտէ Ալփ տաղ-
լարընտա պիր քիմսէ տաղլարտա գալըպ ար-
թըզ գուրթուլաճազ իւմիտի գալմամը իքէն պիր թէզքէրէ եազըպ քէօփէյինին պօյնունա պաղլամը վէ կիթմէսի իշիւն իշարէթ էյլէմիլ. քէօփէք անլայըպ չէհրէ վէ էվէ գատար գօշ-
մուլ վէ կէլիպ ատէմի գուրթարմըլար:

Օգոս. 11տէ Հարթֆըրտա Միսիս էլիլա Հիքս 100 եաշընտա վէֆաթ էթմիլ: Միսիս Հիքս 1825 Մարտ 25տէ էսիր օլարազ տօղմուլ վէ Լինգընըն էսիրլէրէ աղատըզ իւանը իլէ ա-
ղատ օլմուլ. 14 էվլատընըն 7սի հալա եաշայօր. 80 թօրնու վէ 134 թօրն էվլատը վէ 8 թանէ թօրնունուն թօրնու վար իմիշ:

Միսմիտէ Պ. Թ. Բօն իսմինտէ պիր քիմսէ միլլը ալըպ սաթարազ սաաթտա պիր միլիօն տօլար գազանմըլ: 3 միլիօն տօլարա պիր եէր ալմըլ պունու էվ եէրլէրինէ թագսիմ էտիպ 8 սաաթտա 11 միլիօն տօլարա սաթմըլ:

ՍԻՅԱՍԻ ԽԱՊԵՐԼԵՐ

Ճեմիյէթ ի Ազգամբն ալթընճը իմիւմի իճթիմար պու քէրրէ ճէնիվատա Սեպտ. 7տէ ազտ էտիւմիշ տիր: Սապըգ րէիս Ուիլսընըն զէվճէսի պու իճթիմատա միւսաֆիր մագա- մընտա հազըր պուլունմուշ տըր: Միսիս Ուիլ- սըն մէճլիս մահալինէ կիրինճէ պիւթին հէյէթ Մր. Ուիլսընա հիւրմէթէն ալաղա գալգըշլար տըր:— Մէճլիսին իւք ճէլսէսինտէ Ֆրանսանըն պաշ վէքիլի Մ. փէնլէվէ՝ ճէմիյէթ ի Ազգամբն հարպ սիւրհալարընը թահտիտ էթմէք մէսէլէ- սինի էլէ ալմասընը թալէպ էյլէմիշ տիր: Ամէ- րիգա րէիսի Մր. Գուլիճին տէ ալսի մէսէլէ ի- չիւն պիր գօնֆէրանս տալէթ էթմէք նիյէթին- տէ պուլունտուղը մալիւմ օլարագ Մ. փէնլէ- վէնին պու թէքիլիֆի նազար Ը տիգգաթ ճէլպ էյլէմիշ տիր:— Մուսուլ մէսէլէսի տալի էվէ- յի նազիք պիր հալ քէսպ էթմէքտէ տիր: Թիւր- քիս մուրախիսաը թէվֆիգ պէյ, ճէմիյէթ ի Ազգամ Մուսուլը Թիւրքէ թէք էթմէքսէ անըն գարարընը Թիւրքիանըն գապուլ էթմէքսէյի- նի խապէր վէրմիշ տիր: Պունա գարշը՝ մէսէ- լէնին ճէմիյէթ ի Ազգամա թէսլիւմ էտիլտիլին- տէ հէր իքի թարաֆըն վէրիլէճէք գարարա րազը օլմաղա սէօզ վէրտիլի զիքը օլունտու- ղունտա թէվֆիգ պէյ Թիւրքիանըն պէօյլէ պիր սէօզ վէրմէտիլինի իտտիս էյլէմիշ վէ լազըմ կէլիւսէ Մուսուլը հըֆզ էթմէք իչիւն Թիւրքի- անըն մուհարէպէյէ հազըր օլտուղունը վէ էվ- րօփատա իգամէթ էտէն ճիւմլէ Թիւրքլէրին պու հարպա իշթիրաք էթմէյէ րազի օլտուղա- րընը խապէր վէրմիշ տիր: Պէրլինտէ պուլու- նան Թիւրքլէր Մուսուլ մէսէլէսինին Թիւրք լէ- հինտէ հալլ օլունմասընը թալէպ էթմէք իւզրէ Թիւրք սէֆարէթխանէսի էօնիւնտէ պիր նիւ- մայիշ իճրա էյլէմիշլէր տիր: Ինկիլթէրա Սօ- չէլիսթլէրի տալի Իրագ վէ Մուսուլ իչիւն Ին- կիլթէրանըն հարպա կիրիչիպ միլլէթի լու- ղունտուղ մէսարիֆէ սօգմամասընը հիւքիւ- մէթտէն թալէպ էտիլօրլար: Լաքին Ինկիլթէր- անըն պու մէսէլէյի գօլայ գօլայ թէք էտէ- ճէյի կէօրիւնմէյօր:

Ամէրիգանըն Շէնանտօս իսմինտէ պէօյիւք Զէվիլինի 11 էյալէթլէր իւզրէրինտէն կէչիպ սէյեահաթ էթմէք իւզրէ Եօլա չըգմըշ իտի: Օհայօտա պիր հալա ֆուրթունասընա թու- թուլուպ 6500 ալագ Եիւքսէքլիքտէն ալաղը

տիւշիւպ փարէլէնտի: Իչինտէ պուլունան 29 քիշիտէն 14իւ թէլէֆ օլտու. գօմանտան թէլէֆ օլանլար իչինտէ տիր: Պագիլէրի պիր էրօփլան իլէ գուրթուլտըլար. Շէնանտօս 1½ միլիօն տօլարա Եափըմըշ իտի:— Պու սէնէ Նիւ Եօրգ չէհր մէքթէպլէրինէ գալտ օլունան շալիրտլէ- րին սալըսը պիր միլիօն օլմուշ տըր: Պու սալը կէչէն սէնէնինքինտէն 30,000 զիյատէ տիր:

Ինկիլթէրաւա Գօմմիւնիսթլէր կէլէճէք պահար իչիւն հազըրլանմագտա տըրլար: Քէօ- միւր մատէնլէրի ամէլէսի չիմտիլիք հիւքիւմէ- թին մուվագգաթ թէրթիպի իլէ սիւքիւթ էտի- յօրլար. լաքին պահարտա պէօյիւք թաթիլ ի էչլալ օլաճագ տըր: Պու մէսէլէյի հալլ էթմէք իւզրէ պիր գօմիթէ թէչքիլ օլունմուշ քի անըն րէիսի սապըգ Պաղէստին Գօմիսէրի Սըր Հէր- պէրթ Սամուէլ տիր:— Մամէսթիք վափօրը 3200 Ամէրիգալը Եօլմուլու Ինկիլթէրաւաւա իրա մագթընտա ալըպ Եօլա չըգապիլմիշ տիր: Գումփանիս կիճէտէն պիր թագըմ Եէնի թաի- ֆէ հազըրլալ կիլլիճէ վափօր հարաքէթ էթտիքտէն սօնրա ուֆագ պիր սթիմպօթ իլէ տէնիգտէ վափօրա գօյմուշ վէ Եօլունա տէվամ էթմիշ տիր:

Ֆրանսանըն էն պէօյիւք էհլ ի քէլամլա- րընտան օլան Մ. Բէնէ Վիվիանի Սեպտ. 7տէ վէֆաթ էթմիշ տիր: Վիվիանի Աֆրիգատա էլ- ճէգիրէնին Սիտի-պէլ-Ապպաս քէօյիւնտէ 1863 տէ սօգմուշ օլուպ, էվվէլա պիր քահանայ օլ- մագ իչիւն մէքթէպէ կիթմիշ իսէ տէ սօնրա տալա վէքեալէթինէ կիրմիշ վէ Փարիզէ կէլիպ սիյասի իչլէրէ տէ գարըշարագ ֆէվգ իւլ ատէ իգթիտարը սալէսինտէ պաշ վէքեալէթէ գա- տար իլէրիլէմիշ տիր: Հարպ պաշլատըղընտա քէնտիսի պաշվէքիլ իտի: 1921տէ Ուօշինկթըն Գօնֆէրանսընա Ֆրանսա թարաֆընտան կէօն- տէրիլէն մուրախիսա իտի: Վիվիանի քէնտի- նին գուվվէթլի պէլաղէթի իլէ հէմ տէվլէթի քիլիսէտէն ալըրմագ տալմասընտա մուվագ- ֆագիյէթլէ իչլէմիշ, հէմ տէ միլլէթին ֆարգլը ֆըրգալարընը «Մուգատտէս իթթիհատ» մա- գամընտա պիրլէշտիրէ պիլմիշ տիր:— Րիֆ մուհարէպէսինէ Իսփանիս տալի իշթիրաք էյ- լէմիշ տիր: Իսփանիս միւթթէհիտ տօնանմա- նըն աթէչիլին մուհաֆագասը ալթընտա էլհա- սէմաս քէօրֆէգինտէ Րիֆլէրին մէմլէքէթինէ Իսփանիս ասքէրլէրինի չըգարմըշ տըր: Իսփանիսալըլար գալաթսըգ պու հարաքէթի իճ- րա էթտիքլէրինի խապէր վէրիյօրլար. Ապտիւլ

Քէրիմ իսէ իբի թարաֆտան զայաթ պուլուն—
սուղընը իլան էտիյոր: Ֆրանսըզ էյրօփէնէրի
Րիֆէրին պազը մէրքէզլէրին խարապ էթմիշ—
լէր վէ Րիֆին փայիթախթը Ածիր իւզէրինէ ի—
քի թօն պօմպա աթմըշլար տըր: Ապտիւլ Քէրիմ
տախի պազը նօզթալարա գուվլէթլի հիւճիւմ—
լէր եափմագտա տըր: Ֆրանսըզլար Րիֆէրէ
էվլէլէնէ սուլհ թագտիմ էթտիքլէրին սէօյլէ—
յօրլար: Ապտիւլ Քէրիմ իսէ Թաշվազըն մուխա—
պիրինէ Ֆրանսա եա Իսփանիա թարաֆընտան
սուլհ իշիւն քէնտինէ չիմտիյէտէք հիշ պիր ըէս
մի թէքլիֆ կէլմէտիյին պէյան էթմիշ տիր:
Վէ Րիֆէր մուհարէպէտէ մաղլուպ օլսալար
պիրէ, պիւթիւն գապիլէնէ քէնտի իսթիլլալի—
յէթլէրինտէն վազ կէլմէյիպ սօնատէք հարպա
տէվլամ էտէնէքլէրին խապէր վէրիյօրլար:
Ֆրանսըզլար իլէ Սփանիալլար արասընտա
պէօյիւք հիւճիւմ փլանլարը հազըրլանմըշ:
ձէն. փէթէն հիւճիւմէ պաշլամըշ տըր:— Ֆը—
րանսա խարիճիյէ նազըրը հիսապ էտիյօր քի
հիւքիւմէթին մասրաֆը արթմըշ վէ իրատ էք—
սիւմիշ տիր. կէլէնէք սէնէ մալիյէտէ 3400 մի—
լիօն Ֆրանք աշըգ օլաճագ տըր:— Տիւրքի մէ—
սէլէսինտէն տօլայը Շամտա վէ Երուսաղէմտէ
էփէյի թէլաշ վար իմիշ: Շամա Պէյրութտան
պէշ ատէտ թանք եօլլանըմըշ տըր: Տիւրքիլէ—
րին սուլհ շարթլարը աթիտէքլէր տիր: 1.
Վալի Գուրպիյէնին ազլը. 2. Ֆրանսըզ վալի—
յի Տիւրքիլէր քէնտիլէրի ինթիխապ էտէնէք.
3. Իսեան իշիւն քիմսէյէ ճէգա վէրիլմէյէնէք
վէ Տիւրքիլէրին սիլաճը ալընմայաճագ. 4.
Տիւրքիլէր իշիւն այրը պիր Գանունը էսասի
իլան էտիլէնէք: Տէյլի Մէյլ զազէթասընըն
եազտըղընա կէօրէ զաթէն Ֆրանսըզլար իլէ
Տիւրքիլէր արասընտա սուլհ թէգարրիւր էթմիշ
տիր: Տիւրքիլէր պէօյիւք պիր թագմիխաթ վէ—
րէնէք. Ֆրանսըզլար աֆվ ը ումումի իլան է—
տէնէքլէր: Փարիզին Իւմանիթէ զազէթասընըն
եազտըղընա կէօրէ Ֆրանսըզլարըն զայաթը 800
տէյիլ 1600 իմիշ: Հիւճմ օլունան ասքէրլէր
Անթիյօրղանան արաղիսինէ գաշմագ իսթէմիշ—
լէր լաքին Ինկիլիզ գարագօլլար պրագմամըշ:
Տիւրքի տաղընտաքի 150 քէօյտէն 80ի Ֆրանսըզ
թօփլարընտան խարապ օլմուշ: Տիւրքիլէր 20,
000 միւսէլլահ իմիշլէր. պունլարա գօմշու Ա—
րապ վէ Պէտէվիլէր տախի իլթիհագ էթմիշ:
Տիւրքիլէր Շամա 30 քիլօմէթրօ էլփիսմա
քէօփրիւսիւնիւ խարապ էթմիշլէր:

Ալաման մաթպուլաթը էմնիյէթ ահտնամէ—

սի հազըղնտա փէք իհթիյաթ իլէ եազմագտա
տըրլար: Պէրլին օ խուսուստա փէք իւմիտվար
տէյիլ տիր: Շիմտիլիք Լօնտա, Փարիզ, Պէր—
լին խարիճիյէ նազըրլարը արասընտա միւքեա—
լէմէ տէվլամ էտիյօր: Ասըլ կիւճիւք շու տըր
քի Ալամանլար Վէրսայլ ահտնամէսինի իճրա
էթմէտիքլէրի պէհանէսի իլէ հազըլարընտա
պիր մուամէլէ օլմամասընը իսթէյօրլար. եանի
հէր հանկը պիր մէսէլէյէ ձէմիյէթ ի Ալվամտա
վէրիլմէսինի իսթէյօրլար:— Փրուսիա
հիւքիւմէթի սապլը իմփէրաթօր Ուիլհէլմ խա—
նէտանընա ախտ ճիւմլէ էմվալ վէ էմլաքը զապթ
էթմիշ իտիլէր: Պու տէֆա օնլարը կէրի վէր—
մէյէ գարար վէրմիշ տիրլէր: Շէօյլէքի պու
սէրվէթ՝ կէնիշ արաղի, օրման, սարայ, գա—
լա, գըյմէթլի թասվիլլէր վէ անթիլալար օ—
լարագ 50 միլիօն տօլարա պալիզ օլույօր:—
Րուսիա իլէ Ալամանիա արասընտա թիճարէթ
ահտնամէսի մէսէլէսի եինէ տուրմուշ տըր:
Րուսլար՝ Ալամանլարըն օլ պիր տէօվլէթլէր ի—
լէ էմնիյէթ մուհարէտէսի եափմասընա ըաղի
օլմայօրլար: Էվլէլէնէ Րուսիտա Ալամանլա—
րըն փաթէնթ ալմասընա վէ Մուրման գըյլլա—
րընտա պալըգ ալլամագ իմթիյազընա սէօզ
վէրմիշ իտիլէր. չիմտի ըէտտ էտիյօրլար:—
Սապլը Ալամանիա իմփէրաթօրը Ուիլհէլմ
եիւք արապասը թէքէրլէյի պօյունտա մէֆրէթ
պիր Բէյք հազըր էթտիլիպ Պէրլինտէքի հարպ
էօքսիւզլէրինէ կէօնտէրմիշ տիր: Լաքին փօլիս
մէմուրլարը պունտա պօմպա եա գէհր վար մը
տէյու տիգգաթլէ անը մուսայէնէ էթտիքտէն
սօնրա եէթիմլէրին անը եէմէսինէ միւսաատէ
էթմիշլէր տիր:

Րուսիա.—Թրօցքի 200 միլիօն տօլար սարֆ
էտիպ Տնիէփէրը մաղը իւզէրինէ էլէքթրիք
մէրքէզի եափմագ թասալվուրընտա տըր քի
300000 աթ գուվլէթի օլաճագ տըր:

Գրալ Գօսթանթինին ճէսէտի իթալիատան
կէթիլիլիպ Թաթօ սարայընտա տէֆն օլունա—
ճագ տըր:

Թիւրքիա.—Շէմտինան թարաֆընտա պա—
շընա պիր թագըմ ասըլար թօփլալըպ հարա—
քէթ էտէն Սէյիտ Ապտուլլահ Թիւրք ասքէրլէ—
րի թարաֆընտան թագիպ օլունուպ Աճէմ
թօփրաղընա գաշմըշ տըր: Կինճ թարաֆընտա
տախի ասըլըգ էտէն Տէրվիշ աղա, Ահմէտ օղ—
լու Մէհմէտ Ալի Սաիտ վէ Մաստէն թարաֆըն—
տա Մըրհօ իսմինտէ պիրի տէրտէսթ օլունմուշ:
Միտեատ թարաֆընտա Պասի քէօյլիւսիւ աս—

քէրէ հիւճմ էյլէմիշէր տիր:—Հէքեարի վէ ճուլամէրկ թարաֆընտա Գիւրտէր իւէ Թիւրքէր արասընտա նիգամի պիր մուհարէ—պէ օլտուղունու վէ 84 սաաթ տէվամ էթտիյի—նի վէ կէօյա 500 Թիւրք ասքէրի իւէ 7 Թօփ վէ 3 մէթրէյօզ էսիր տիւշտիլիւնիւ էվրօփա դա—զէթալարընտան պազըլարը եազըյօր:—Պաղ—տատտա Գիւրտէր պիր միթինկ եափըպ 10,000 քիշի ճէմիյէթ ի Ագվամա շու եօլտա պիր Թէլ—կրաֆ եօլլամը տըրլար. «Թիւրքէր միլի մէվ—ճուտիյէթէրի իշին վէ հազըլարընըն իսթիհ—սալը իշին իսեան էթտիլէր, հալ պու քի Թիւրքէր պուենա ճէվապ օլարապ հիշ պիր միլ—լէթին թարիխինտէ գայտ օլունմամըլ գըթալ վէ գալիմիլէրէ Թէշպպիւս էյլէտիլէր: Պիր գօմօսիյօն Թէշքիլ էտիպ եօլլամանըլը ըրճա է—տէրիզ:» Աճէմիսթանտա տախի Գիւրտ իս—եանը էհէմմիլէթի պիր շէլ ամըլ տըր: Թիւրքիտան չընղըլար օրայա սիրայէթ էտիպ Ատրպէյճան հուտուտընա գատար եէթիշմիշ տիր: Պունլարըն Թալէպի տախի Թիւրքիտա—քիլէրէ պէնղէյօր: Աճէմիսթանըն շէմալի շարգ թարաֆընտա Թիւրքմէնիսթան տախի իսեան իշինտէ տիր: Պու հարաքէթլէրտէ ինկիլիզ Բուս փարմաղը օլտուղու իտտիա օլունույօր ի—սէ տէ հէր իքի թարաֆ Թէքիլ էտիյօր: Պիր գաչ այ էվվէլ ճէնուպտա Խուսթիսթան թարա—ֆընտա Շէյխ Խէշիլ իսեան էթմիշ իտի: Լա—քին էնճամ տէրտէսթ օլունուպ Թէհրանա կէ—թիրիլտի:—Սթանպօլտա Արապ Խայրխան ճէ—միլէթինէ աիտ պիր Թազըմ քիմսէլէր էվվէլճէ տէրտէսթ օլունուպ պրազըլմըլ իտիլէր. պու տէֆա ծնլարըն հազըլնտա մուհիմ էվրապ պուլունմուլ օլուպ էճնէպիլէր իւէ ալազատար օլտուղլարը վէ սախթէ քեաղըտլար իւէ Սիւ—րիայա ատէմ գաչըրտըլարը անլաշըլմըլ օ—լուպ Թէքրարէն տէրտէսթ օլունմուլլար տըր: Պունլար 20 քիշի իմիշէր:—Հիւսէյին Պէյ, Սապըգ փօսթա—թէլկրաֆ նազըրը Իպրահիմ Սուտա Պէյ (Գաթօլիք), Ապտիւլ Մէճիտ իւլ Նաղմի, Բէմալգատէ Ապտուլլահ, Արապ Իգ—զէթ փաշանըն օղլու Ապտիւրրահման Ապիտ, Էօմէր Ապիտ, (պու իսմտէ իսանըն սահիպի), Բահվանը գատէ, Ավազաթ Մահմուտ էլ Հա—սան, Սօֆուգատէ, Չէլէպիլգատէ, պունլար մահպուս օլարապ էնգարէյէ կէթիւրիւլմիւշ տիրլէր:—Թիւրք հիւքիւմէթի ճիւմլէ մէմուր—լարա շափազ կիյմէյէ էմը էյլէմիշ. անճապ իսճալար վէ իմամլար ֆէս վէ սարըգ գօյապիլ—

լէճէլէր տիր:—Էնգարէ հիւքիւմէթի Իթալիա հիւքիւմէթինտէն սապըգ սուլթան Վահիտէթ—տինի միւճրիմ հալինտէ Թէսլիմ էթմէսինի թալապ էյլէմիշ տիր: Անըն թապիպի՝ Բէշատ փաշալը գաթլ էթտիրտիլի իշին էնգարէ իս—թիգլալ մահքէմէսի թարաֆընտան մուհաքէմէ ալթընա ալընմըլ իտի: Պիր գաչ այ էվվէլ Բէ—շատ փաշա Վահիտէթտինին էվինտէ պիր օտա—տա ալընտան վուրուլմուլ պուլունտու իտի, վէ Իթալիա հիւքիւմէթի թահգիգաթ եափըպ գաթլը նէֆա էթմիշ տէյու գարար վէրտիլէր իտի: Փաշանըն եանընտան պիր գաչ մէքթուպ պուլունմուլ քի էնգարէ իւէ ալազա էթտիլի ի—շին Թէհտիտ մէքթուպը իմիշ:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԽԱՊԵՐԼԵՐ

Գայսէրի Առաջ. վէքիլի Տէր Ս. Բահանայ Պուրմահան Նար Լուրա եազըյօր:—«Գայսէրի էօքսիւղլէրի աճըգտան գիյատէ չըպլազըգ Թէհիլքէսի ալթընտա տըրլար: Զօճուղար չըպլազ վիւճուտլէրի կիւնէշտէն սօղուգտան քէմրէ պաղլայօր. Սթանպօլտաքի Գայսէրիլէ—լէրտէն ըրճա էյլէտիք քի պիղէ քէօմլէքիք էլ—պիսէլիք եօլլասընլար. ճէվապ վէրմէտիլէր. պիղ վազիֆէմիլի գիյատէսիյլէ իճրա էտիյօ—րըգ: Ս. Կարապետտէքի էօքսիւղլէր չըպլազ տըրլար. տէրիլէրի վահշի հայվան տէրիլէրի կիպի գարարմըլ սէրթլէշմիշ տիր: Կէշէն հաֆ—թա Եօղլատտան 8–12 եաշընտա էօքսիւղլէր տէ կէլտի. հալա օրատա 100–150 թանէսի սօգազ—լարտա տիլէնիպ կէգիյօր: Եօղլատըն խայր—խահ Թիւճճարլարը նէ՞րէտէ տիրլէր: Պունլա—րը գուրթարմապ իսթէրլէրսէ եարտըմ էթսին—լէր: Նիշի՞ւն չօգ քիմսէլէր խայրխանլըղըն, մէրհամէթին լէզգէթինի ալմամըլլար: Նի՞ չին քէնտի իմանլարը ֆամիլեասընտան օլանլարըն տէրտինի իհթիյաճընը կէօրմէգտէն կէլիյօր—լար: Եազընը կէօր քի ուզաղը կէօրէսին. էլինի ուզաթ եազընա վէ ուզաղա չինքի ճիւմլէսի պիղտէն տիրլէր: Ալալազի ֆուրսաթտան մահ—րում էօքսիւղլէր վար պուրատա: Նէ գատար պէօյիւք ատէմլէրիմիլ վար քի ազըն լութֆ—լարընտան, ինսանիյէթփէրվէրլիլին թասալ—վուրլարընտան մահրում տըրլար: Պիր չօճուգ գատար ֆաիտէլէրի եօգ: Խայրաթ մէրհամէթ պաշապ պիր թալիմ տիր: Կէօղլէրի իւէ կէօրէն—լէր իշին ալըշմապ գօլայ տըր. անը գօլայլաշ—տըրաճապ շէյլէր կէօղ էօնիւնտէ չօգ տըր: Էօյ—լէ իսէ էյի Սամարիալը կիպի եարալըյա եազ—

լաշընըզ. հազիզի փէտէր կիպի տուլը վէ էօք- սիւզիւ սիյանէթ էտինիզ. անլէրին փէտէրի Գրիստոս տըր: Անըն մէրհամէթի զանի տիր: Օ մէրհամէթլի խօճայա շայիրտ օլալըմ զիրա Օ տէյօր: «Գօմշունու քէնտին կիպի սէվէսին:»

Փարիզոյէ Հայ Գաղթականլար գօմիթէսի Շահվէրտեան իլէ կէօրիւշիւպ չու գարարլարա կէլիւշլէր տիր. 1. Հայաստանա կէլէճէք Յու- լիսէ գատար 8000 մուհաճիր կիտէճէք վէ հէր Փամիլեանըն 60 ինկ. լիրասը օլաճադ. 2. Զը- րաաթ, իփէք վէ թիւթիւն իշինի պիլէնլէր թէրճիհ օլունաճադ: 3. Հէր Փամիլեա պէրա- պէրինճէ պիր էօքսիւզ ալապիլէճէք: 4. Իլք տէֆա 1200իւ Եունանիսթանտան, 300իւ Սթան- պօլտան կիտէճէք: Պու 60 լիրանըն թէտարիքի իշին Բարեգործական եարտըմ էտէճէք: Մա- րուֆ Հայագէտ Մագլէր Տէպս զազէթաընտա եազըյօր քի 17ինճի ասրտա Հօլանտանըն Ամս- թէրտամ չէհրինտէ մուհիմ էրմէնի գաղուլթը վար իմիշ վէ թիճարէթին մուհիմ գըսմը էլլէ- րինտէ իմիշ: Պունլար շարգա մանիֆթաթուրա եօլլալըպ շարգտան էմթաա կէթիրիլէր իմիշ: Իքի կիւզէլ քիլիսէ եափմըշլար վէ Նափօլէօն զէմանընտա հիճրէթ էտիպ պաղըսը տախի գա- րըշարադ զայպ օլմուշ տըրլար:— Հայաստան- տան, սօն մուհարէպէտէ Դաշնակցական հիւ- քիւմէթ թէլսիզ թէլկրաֆ ալէթլէրինի խարապ էտիպ կիթմիշ իտի: Շիմտի 3 եէրտէ եափմըշլ օլուպ կիւնտէ 5000 լուղէթ ալընապիլիյօր: Մէրքէզլէր Գանաքիր, Գօրիս վէ Երեւանտա ի- միշլէր:

Իթալիանըն Թօրինօ չէհրինտէ փափա հազ- րէթլէրինին հիմայէսինտէ 400 Հայ էօքսիւզ գըզլար վար տըր: Իթալիա էհալիսի փէք իշ- թիրաք կէօսթէրիյօրլար: Պունլար իյնէ իշլէրի տախի էօյրէնիյօրլար: Թէվզի ի միւքեաֆաթ կիւնիւ պէլէտիյէ րէիսի վէ չօք քիմսէ 12,000 Փրանք վէրմիշ քի գաիֆլէրի թէպտիլ ի հալա- յա եօլլասընլար. ախէրի տէ քիսէսինտէն մաս- րաֆ էտիպ ճիւլէսինի Րիվօլ չէհրինի կէզմէյէ կէօթիւրմիւշ:

Ամէրիգատա սաքին Զիւնկիւշլիւլէր Հայաս- տանտա պիր Զիւնկիւշ եափմաղա գարար վէր- միշլէր:

Իսքէնտէրունտա Մարաշլը Յակոր Տօլ- մաճեանըն պիրատէրի Մանուկը, էվլատլարը Կարապետ, Զարուհի վէ զէվճէսի Սիմա Հանըմ իլէ գայնը Սարիկին նէրտէ օլտուղունու պի- լէնլէր Րահնիւմա վասըթասըլլէ մալիւմաթ

վէրմէլէրի Րիճա օլունուր:

Վեր. Մ. Կ. Փաւիագեան Ժողովական քի- լիսէլէրին Ուօշինկթընտա ինիգատ էտէճէք իւ- միւմի մէճլիսինտէ հազըր պուլունաճաղը միւ- նասէպէթլէ Շարգտաքի պաղը քիլիսէլէրի տէ զիյարէթ էտէճէք վէ Սեպտ. 27 Կիրակիսինտէ Պօսթօնըն Կիլիկիա Քիլիսէսինտէ վաղ էտէճէք տիր:

Պիզէ կէօնտէրիլէն քիթապ, Մատեան Ման կանց, չօճուգլարըն սըհէթինէ ախտ գաիտէ- լէրի հալի տիր: Միւլէլիֆի Տօգ. Ա. Արէլեան, 137 Brookline St., Boston, Mass.

MR. JIVAN KRALY

709 6th Ave., New York, U. S. A.

Ճիւմա Գրալի, Եունանիսթան, Սիւրիա, Իրաք վէ Մըսըրըն՝ Գօմօսիյօն, հէվալէ, սը- փարըշ, էմթաա վէ էմլաք ալըմ սաթըմը, ա- լաճադ թահսիլի, վէրասէթ, սիկուրթա, նազ- լիյաթ, փասափօրթ վէ կէօմրիւք իշլէրի եա- փար: Մուխապէրաթ հէր լիսանտա օլուր:

Մ Ի Ի Ն Տ Է Ր Ի Ճ Ա Թ

ՊէնՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍ.—

Մուխաճէրէթտէ Քիլիսէլէր վէ Պիզ

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ.—

Մէլէֆիւքիւն Կէլսին

Ալլաքը Կէօրմէֆ վեր. Յ. ՅԱՐՈՒԹԻՆԵԱՆ

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ.—

Եա Պէն Հալա Տէլի իմ... Եա...

ՏՕԳ. Ա. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

Տիւնեանըն Եէվմի Հաքաֆէթի

ՓՐՕՖ. Կ. ՏԱՂԼԵԱՆ

ՄԻԻԹԵՆԵՎՎԻ.—

Մալէլթիւնտէ Էրմ. Վէրէմ Խաքախանէսի

Էրմէնիսթանա Հիմրէթ Խանէսի

Մուսուլ Գօմիսիօնընըն Րափօրը

Մալիւմաթ Փաքչալարը

ՍԻՅԱՍԻ ԽԱՊԵՐԼԷՐ.—

ԱԶԳԱՅԻՆ ԽԱՊԵՐԼԷՐ.—